

نماہی و سہ تھلے

سلسلہ

میری لائبریری

(۱۱۵)

میری لائبریری میں ڈراما و افسانہ کی دوسری کتابیں

و غاباز کار لگو لدونی، مترجم کمال احمد رضوی

لفٹنگ کی ڈائری کمال احمد رضوی

افتق سے افتق تک، آغا اشرف

راجا صاحب، شوکت تھانوی

گروکار وال، کنہیا لال کپور

شیشہ و تیشہ، کنہیا لال کپور

سنگ و خشت، کنہیا لال کپور

زاو راہ، پریم چند

اُجھلے پھول، اشفاق احمد

خوشبو کے گھاؤ، نوید الحسن

ناصلے، سیدہ عفرانجاری

۱۹۶۳ء کے منتخب افسانے، مرتب ڈاکٹر اسحاق نقوی

۱۹۶۴ء کے منتخب افسانے، مرتب ڈاکٹر اسحاق نقوی

احمد ندیم تاسمی کے بہترین افسانے، مرتب مظفر علی سید

مرزا ایب کے بہترین افسانے، مرتب پروفیسر عرش صدیقی

منزل منزل دل بھٹکے گا، غنایت اللہ

بہترین پنجابی ڈرامے، مرتب عبدالغفور قریشی

بہترین پنجابی افسانے، مرتب عبدالغفور قریشی

اشفاق احمد

طاہلی دے تھلے

(بہ بنجانی ڈرامے)

مکتبہ میری لائبریری لاہور ۲

جمہد حقوق محفوظ

بشیر احمد چودھری

ڈائریکٹر میسرے لائبریری لاہور

استقلال پریس لاہور

ناشر :-

طالب :-

8924

A51T

لے ڈرامے رخ کے میں جگوں کوئی دکھری گل میں کیتی۔ بس سدھ
پدھر پال جھیاں گلاں نول ڈرامیاں دا روپ دے دتا اے، تے
روپ دی ایہو جیا چنگا چوکھا نہیں! جیہ جیاں باتاں سن اوہو جیا ای
دپ پڑھیا۔ پے ایہدے دچ میرا کوئی دوش نہیں، کیوں جو ایہہ گلاں
ای ایس طراں دیاں نہیں۔

میں ایہہ ڈرامے ریڈیو لئی لے لے سن۔ پر اندر ای اندر ایہہ
خواہش دی کیتی سی بئی ایہہ ڈرامے کدھرے سٹیج تے دی کھڈے
جان۔ میری خواہش تے پوری ہو گئی پر میں اینہاں نول سٹیج ہونڈا
دیخ نہ کیا۔ ریڈیو والیاں نے آکھیا ایہہ فیچر راوہ اینہاں ڈرامیاں نول
اپنی بولی دچ فیچر آکھدے نہیں، خاص کر کے سٹڈیو دی چیز تیں تے
کھڈن آیاں دعویٰ کیتا بئی ایہہ ڈرامے سٹیج تے ای پھدے نہیں۔
تیں آکھو گے ایہہ دونوں ای کھڈے نہیں۔ تہاڈی مرضی جو چاہو
کہہ لوؤ۔ پر میرے تیکر ایہہ گل نہ پچایا ہے۔

ایہہ ڈرامے رخ کے تے فیر اینہاں نول چھاپن دا پر بندھ کہہ کے
میں اصلی تے دڈھے ڈرامیاں لئی اک راہ جمور کڈھی لے۔ میرا

دل چاہندا اے بئی پنجابی بولی وچ دی بہت کش لہیا جاوے
 تے ایہدی گنڈھ وچ شاعری توں دکھ ہوو جیاں چیمیاں دی آ
 جاون۔ جے کدھرے، رب ناں کرے، ساڈے ہندیوں ہندیوں
 ایہ بولی ماں مٹر ہو گئی تے فیر ساڈے بال پچے کدھی ماں نوں مای
 آکھن گے؟

ماہلی دے تھلے ہٹیاں میں جنے دی ڈرامے لکھنے نہیں اوہناں دے
 دکھ د دکھ ماں اس کر کے نہیں رکھے پئی ایہناں دے دتوئے دی
 تھناں اگواہی لے۔ ایہ گل دوجی اے پئی ایہناں دیاں کہانیاں
 اڈو اڈی نہیں تے اک وا دوجی دے نال کوئی ساک نہیں۔ جے
 کدھرے ایہناں دچوں کوئی ڈرامہ تہاڈے دل لگ جاوے تے
 تیس اوہنوں سیٹج کرنا چاہوتے میرے کولوں پھین دی کوئی لوڑ
 نہیں۔ پر مینوں دس ضرور دیا جے۔ کوئی پتہ نہیں جو ڈگدا ڈھیندا
 پھوک لہن لئی میں دی او تھے اپڑ جانواں۔

اشفاق احمد

۴۷۹ / این۔ سمن آباد

لاہور

۱

مہراں: کریمو۔ فی کریمو۔ بھڑیئے کھلوتے ہیں۔ توں تے بس

اگوداری ہنیری بن جانی ایں۔

کریمو: چھیتی کر اڑیئے کوپلا ہوندا اے۔

مہراں: فی کھیر سلا اے۔ جوا کھلوں تے سہی۔

کریمو: کیوں گل کی اے؟

مہراں: نی جراتاہی ہیشٹاں ساہ لے لیئے۔

کریمو: نہ رہن دے۔ بس لہی آ۔ بیٹھن والی گل امی نہ کر۔

مہراں: جھٹ کڑتے ٹھہر جا۔

کریمو: فیر اے پنڈ کون چکا دے گا؟

مہراں: میں چکا دیاں گی

کریمو: تے تیری؟

مہراں: میں تاتاہی ناں اڑیس دے کے چک لال گی۔ لے ہن سٹ

دے۔

کریمو: ہلا! آہ لے۔

مہراں: تے آہ لے میری۔

کریمو: بھلا کتا کو پنڈا ہو دے گا ایہ سارا؟

مہراں: کیہڑا؟ ایہ سارا؟

کریمو: ماں۔

مہراں: ہو دے گا۔ کوئی۔ میرا کھیاں اے ادھ کو کوہ

ہو دے گا۔

کریمو: نینوں تے بوتہا جا پدا اے۔

مہراں: گھٹ بھانویں ہو دے ودھ نہیں ہوؤن لگا۔

کریمو: اچھا! میریاں تے پنیاں رہ گئیاں نیں۔
 مہراں: تیریاں ای رہ گئیاں نیں ناں کریمو۔ نورسی کوئوں پچھ
 جیڑی دن وچ چار چار پھیرے پوندی اے۔

کریمو: کون اود.....

مہراں: لی اود چک ٹھاراں دے دوتاں دی گری۔
 کریمو: اودہا ناں نورسی اے؟

مہراں: اے۔ سارا دھڑا تے ساڈے پنڈ وچ کڈھ دی اے
 تے تینوں اودہا ناں دی نیں آیا۔

کریمو: نے دس میں کوئی اودہے نال تے نیں ناں کھڈی رہندی
 مہراں: تیرے نال کیوں کھڈے گی۔ اودہا ناں کوئی مک گیا اے کھلا؟
 کریمو: آہو! کھیرے دی دھی نال بڑا سہیل پنا پا لیا سو۔

مہراں: کھیرے دی دھی! — (چکر نال) ہونہہ۔
 کریمو: کیوں؟

مہراں: بہانے ای نے سارے کریمو۔ جہاں چر چودھریاں دا منڈا
 طفیل شہر سی ایہہ سہیل پنا کدھر گیا سی کھلا؟
 کریمو: اچھا تے فیر ایہہ سب نکش.....

مہراں: بے نی وچاریئے۔ ایڈی بھولی بنی ایں پی۔ سارے

پنڈ وچ گل اڈی پئی اے تے تینوں پتہ ای نہیں۔
 کریمو: مینوں تے کش نہیں پتہ مال ایمان دے میں تے بس
 اپنا ای سُنیا سی بھئی وٹوواں دی کڑی ریاں دے
 گھرے کسیدہ سیکھن آوندی اے۔

مہراں: ایس عمرے آکے ساریاں ای کیدے کڈھن لگ جائیاں
 نہیں۔ بھلا اوہدے اپن پند کوئی نہیں جان دا کسیدہ
 کنزیں کڈھی دا اے؟

کریمو: کیوں نہیں چک ٹھاراں دی صغراں کولوں تے سارے
 جہان نے پھلکاریاں کڈھیناں سکیاں میں۔ بیگ دی
 حریان ساں گل کی اے؟

مہراں: بس اودھروں حینل شہروں آیا تے ابھر نوڑی دے
 پھرے پئی لگ پئے۔

کریمو: تے چودھری مہراں نوں پتہ نہیں لگیا۔

مہراں: چودھری وچارا تے کتاں وچ رُجھا رہندا اے۔ اوہنوں
 کی پتہ۔

کریمو: عُفیل دی چک اٹھاراں دے گھڑا تے ماردا ہونا ایں۔

مہراں: اوہ سارا دیہاڑا گیریاں وچ ای لگدا اے کہ پنڈ دا

اک اک بندہ جان دا اے۔

کریمو: تہوں ای۔ پرسوں میں لغی آوندی ساں تے ایہہ کولوں دی
لنگھی۔ میں پراں جھات ماری تے طفیل چھیتی چھیتی ٹسکھان
دے ڈیرے ول لغا جاندا سی۔ مینوں دیکھ کے لوری دا
رنگ سرون دے پھل ورگا ہو گیا۔

مہراں: ہونا امی سی۔ تول دیکھ جو لیا۔ اماں صوباں آہندی سی
بئی اوس ایناں دونواں نوں کھوتے گلاں کر دے دیکھیا نے
کریمو: جبرور دیکھیا ہونا اے۔ طفیل تے کھودے آسے پاسے
ای گیرے کڈھ دا رہندا اے۔

مہراں: اک ساڈا وی جمانہ سی بئی منہ ہنیرے اکھیاں
کریمو: ساڈی گل رہن دے۔ ہئی تے دیلا ای پرت گیا اے
مہراں: نہ دڈھیاں دا لحاج نہ چھوٹیاں دی شرم۔ منہ
ٹپکی پھر دے نیں جو جی دھج آوندا اے کر دے نیں۔
مہراں: پڑا ایڈا ہنیر۔ میں آہنی آں چودھری تیکر گل اپڑی تے
کی بنے گا۔ او تے بڑا ڈاھڈا بندہ اے۔

کریمو: چودھری تیکر نے اپنا دی گئی اے۔ بھٹوا نکو آپ دس
گئی سی۔

مہراں: دُستا ای چاٹیدا اے کہ . دیئے سر گل دا پتہ لگ جاوے
تے دونواں دھراں واسطے چنگا ہویدا اے۔

کریمو: ہور کی . دھی پت سب دا سا بچھا ہویدا اے۔ بھلا جیہڑی
گل نبھنی نہ ہوئے اوہدا مُدھ ای کیوں لایئے۔

مہراں: اونچ شکل صورت دی تے چنگی لے تیری نوری۔
کریمو: ہوئے گی اپنے کسے اگلیاں پشلیاں دی۔ مُنہ مٹھے نوں لے
کے کی کرنا اے جے کرتوتاں نہ چنگیاں ہوون تے گول مارنی
اے ایہو جی اولانوں۔

مہراں: تے ریاں نال کیہا سہیل پنا سوہ
کریمو: اینویں لوکان نوں دکھان لئی۔

مہراں: ریاں نوں تے پتہ ہونا ای لے ساری گل دا۔
کریمو: نے اوہو تے سارے پرے پاؤندی لے . میں سُنیا اے
تندور تے دی گلاں تر پیاں سن تے ریاں رون لگ
پئی۔

مہراں: بھلا روکے دی گلاں لکیاں نہیں . سگوں ہنچو تے ہور دی گل
کھول دیندے نہیں۔

کریمو: دیکھیں نان ایہو جی گل تے ٹک ای میں سکدی . جبدوں کالے

تے مہرباں دی گل اُٹھی سی تے دونویں کیویں کھان نوں
 پتیدے سن۔ جتنے کئے مال لڑے سن۔ پر گل پوری ہو کے
 رہی کہ مال؟

مہراں: اج اوہناں دا دیاہ ہویاں پنج ورہے ہو گئے ہوں گے۔
 کریمو: پنج! پورے ست ورہے۔

مہراں: طفیل مال کسے گل نیں کیتی؟
 کریمو: اینیں منہ پاڑ کے تے نیں آکھی ہوئی پر بیلان یاراں بول
 تے جرد ماری ہوئی اے۔

مہراں: بس فیر۔ گل پوری ہو گئی۔ تے نوری نوں کسے نے
 نیں پچھیا؟

کریمو: کسے نوں کی۔ کوئی ساڑے پنڈ دی کڑی تے نیں ناں۔ اوہ
 جانے اوہناں دا پنڈ جانے سانوں کی۔

مہراں: آہو جی سانوں کی۔ چل ٹر چلے۔ کوہلا ہوندا اے۔
 کریمو: چل۔ میں تے جا کے مال دھار دی کڈھنی اے۔ اوہ
 کون اے؟

مہراں: کیہڑا؟

کریمو: فی اوہ دیکھ سامنے۔ کون ایں دے توں۔

باگو: میں آن چاچی۔

کریمو: میں کون؟

باگو: باگو ہتے وا چاچی۔

کریمو: اراں آ فیر ساندوں پنڈ چکا۔

باگو: آؤنا آں — تے... کدھروں آئیاں جے چاچی؟

کریمو: لانگے لے کے آیاں آں سہر آسیں کچھریوں آؤنا سی۔

مہراں: تے توں ایستھے کی کرنا ایں۔

باگو: پٹھے وڈھن آیا ساں۔

مہراں: تے وڈھ لے نیں۔

باگو: نیں۔ مائی تے نیں — دہیندا ساپیاں بئی — بئی —

بس وڈھن اسی والا ساں جدوں تئیں وارج مار دتی۔

کریمو: نی ایہہ دی اوہناں نال رلیا سہناں اے۔

باگو: توہاں میری چاچی — میں تے اوہناں واناں دی لے

کے راضی نیں۔

مہراں: دے کناں دا۔

باگو: نوری تے طفیل دا۔ سہر کناں دا۔

مہراں: لے دیکھیا ای۔ ایہہ دی جان وا اے۔

باگو: میں چاچی! سارے پنڈ وچ تھڑی تھڑی ہوئی پئی اے۔

کریمو: توں کی سنیا اے؟

باگو: میں سنیا تے کج دی نہیں بس دیکھیا اے۔

مہراں: ہیں! کی دیکھیا اے۔

باگو: اک دھڑے میں ہر فلوں پیا آندا ساں تے — تے

— کسے نال گل نہ کریو چاچی — نہیں تے میں۔ مینوں تے

کریمو: دے توں گانہ گل کر اسیں رکھتے نال کرنی ایں۔

مہراں: لے ہے نا جھلا۔ جھلا سانوں کی لوڑ اے۔

باگو: تے میں دیکھیا نوری تے طفیل گاؤں پے گاؤندے سن۔

مہراں: کیتے؟

باگو: اوہ بے نہیں ناں سروٹاں والے۔ اودھر!

کریمو: کی گاؤندے سن۔

باگو: قول قرار آلے لکیت سن۔ دونوں دی واج صاف پئی

آوندی سی۔

مہراں: نہ پڑ توں اوہناں نوں دیکھیا میں؟

باگو: آہو دیکھیا دی سی کہ۔ اوہ تاں سامنے ای دسدے سن۔

کریمو: لے دیکھن نوں کی اے۔

مہراں: کیوں نہیں جردر دیکھیا ہو نا ایں۔

باگو: اوہیوتے میں وی جانال۔ دیکھیا ای سی کہ۔

مہراں: لے وے چھیتی کر ایہہ پنڈ چکا۔ اینویں گلاں بنان ٹوبہ پیا ایں

باگو: لے چاچی میں آپ تے کوئی.....

کریمو: لے چھیتی کر ہتھ پڑا۔

باگو: (چکاؤندیاں ہویاں) ہے آہ لے۔

مہراں: مینوں وی چکا منڈیا۔

باگو: چکاؤنا چاچی۔ آہ لے۔

کریمو: چل مہراں چھیتی کر۔

مہراں: بس تہن اپڑ گیاں سمجھو۔

کریمو: (دور جا کے) دے توں ایتھے ای رہیں گا؟

باگو: آہو چاچی مینوں اک کم اے۔

مہراں: ایہہ وی ادماں نال زلیا ہویا اے۔

کریمو: تے ہور کی شکل توں ای پایا ویدا اے۔ چل ارڈیے

میں مالی دھار وی کڈھنی اے۔

مہراں: چل چل۔

باگو: (رگاؤند لے) دو پتر اناں دے۔ ساڈی گل آماہیا دکھ

ٹٹن ہماراں دے۔

ٹٹن (کھنگ دیاں ہو یا کوئدا اے) کپڑا اے اوئے ٹاہلی
ٹٹن۔

باگو: میں آں پایا؛

ٹٹن: کون اے صوبیا؛

صوبیا: اوئے میں کون؛

باگو: میں باگو جتے دا۔

ٹٹن: تے ایشے کی پیا کرنا ایں؛

باگو: کش دی نہیں تایا۔ پتھے دڑھن آیا ساں تے

صوبیا: آہلے پتھے دڑھے نہیں جاندے۔

ٹٹن: اوئے ایہہ کوئی ویلا اے۔

صوبیا: لمبردارا ایناں نوں ویلے نال کی۔ رت موجاں اردی لے

تے ویلا کوپلا سب اکو ہو جاندے نہیں۔

ٹٹن: ایناں منڈیاں بڑا تنگ کیتا اے صوبیا۔ ٹٹکے تے بُرے

بنے۔ چپ کرینے تے پگ نوں ہتھ پوایے۔ اُورے

کٹھے تیرا جیو؟

باگو: اورہ تے کل دا مجید پور گیا اے۔

صوبہ: تے توں ایٹھے کی کرما ایں۔

باگو: دسیا تے ہے بنی پٹھے لین آیا سال۔

شکند: وکھیا اسی۔ اے وی جرور کسے جھاک تے اے۔ اُتوں

ولا ماریا سو بنی پٹھے لین آیا سال۔ کتھے لے طفیل اوسے؛

باگو: مینوں کی پتہ۔ مدوں میں آیا سال تے ٹھوکر دے پیپ
جاندا سی۔

صوبہ: اوہیو تیرے والی گل نمبر دارا۔ کدے ٹھوکر دے۔ کدے

نیا یاں فے۔ توں کی سارا اسی پنڈ جان دا اے۔

شکند: میں چودھری ہوراں نال گل جرور کرنی اے۔

صوبہ: تینوں کی۔ توں کیوں بُرا بن دا ایں۔ چودھری نوں گل اپڑا
دی گئی ہو دے گی۔

شکند: پئی آپڑے۔ میں تے اپنے مونہوں دس کے رہاں گا۔ کیوں

اوسے تینوں کش پتہ اے۔

باگو: آہو۔

صوبہ: کی بھلا؛

باگو: مینیں تے نوری آلی گل۔

صوبہ: اے تے ناں وی سکتی پھردا اے۔ کیہری نوری اُسے؛

باگو : چک اٹھاراں والی ۔

صوبہ : تینوں کتے دسیا اے ؟

باگو : تینوں آپ پتہ اے کہ میں ادھناں دواں نوں دیکھیا اے ۔
شکندر : کتے ؟

باگو : بٹے اوہلے گاؤں کڈھن دی واج پئی آدندی سی ۔

شکندر : بس واج ای آدندی سی کہ کش دیکھیا دی سی ۔

باگو : طفیل دی سی ۔

صوبہ : تے نوراًں ؟

باگو : نوراًں نیں ۔ نوری ! اوہ دی اوتھے ای سی ۔ جرا کو پراں ۔

صوبہ : ہونا ای سی ۔ بھلا ادہ کوئی کسے نالوں

شکندر : میں ایہہ دال دھپ وچ جگتے میں کیتے ۔ تینوں پہلے دلاٹے
اسی دیکھ کے دس دتا سی کہ نیں ؟

صوبہ : میں دی تے پہلے ای دن من لئی سی کہ ۔

شکندر : طفیل دی اکھ دیکھی اے ؟ آپے کہانیاں پئی پادندی اے ۔

صوبہ : لمبردارا تیرے کوٹوں کی لکھا رہ سکدا اے ۔ پہلاں جدوں توں

سانوں موسے والی گل دی سی تے اسی من دے نیں سی ۔

پر جدوں سامنے آگئی تے اسیں آکھیا لمبردار ٹھیک آہندا سی ۔

شکند: چل اوئے منڈیا۔ توں کی بٹ بٹ مکن ڈیا ایں۔ جا
پتھے وڑھ۔

صوباء: باثنا دانٹے۔ کوپلا ہوندا اے۔

باگو: تے بے قسیں.....

شکند: اوئے جاتینوں آکھیا اے کوپلا ہوندا اے۔

باگو: لغا جاناں آں۔

شکند: دیکھیں ناں صوبیا ایہہ جراتی دے دھارے سبحان تے

آؤندے نیں۔ کوئی محبت نال کڈھ دیندا اے تے کوئی

اپنا گڈا آپے بندھ لیندا اے۔ پر آج کل دے منڈے

بے دیتے نیں۔

صوباء: بالکل۔

شکند: توں ایس گل توں جان دے۔ طفیل دے پیو کی کیتا؛

میاں مندارا اللہ بٹکے پٹ دا مر گیا۔ پُر اوس پورے

پتر اپنی مرجی کیتی۔

صوباء: آہر مینوں یاد اے کہ — اوہ جدوں ٹاہلیاں والا

مربع گھنے پا دتا سی۔

شکند: اوئے ٹاہلیاں والے مربعے دی تے کل دی گل اے

میں اودوں دا قصہ پیا کرنا آں جدوں اللہ لکھے میاں
نندارا جیوندا سی۔

صوباء: ہاں! اودوں — اودوں چودہری بڑا مارا کم کیتا سی۔
اے میں پرسوں ای اللہ دسائی نال ایہو گل پیا کرداساں
شکند: تے ایہہ طفیل پیو نالوں دی دو قدم اگتے ای اے۔
اک آپ شولہ سی اقول لگ گئی مدرسے دی وا۔ لوکیں
تے اتھوں تیکر دی آہندے میں بی اوس نکاح دی
پڑھا یا اے

صوباء: لے فیر میرے کولوں سس لے نبردارا۔ ایہہ جھوٹ میں
ہوں لگا۔ میں ادھنوں آپ کڑی دے پیو نال گلاں
کردیاں وکھیا اے۔

شکند: بس گل شیشہ ہو گئی۔

صوباء: دکھیں ناں۔ تولں آپ بیانا ایں۔ لے بوسکی دے
کرتے، ریشمی چادراں۔ بودے چوڑے ہوئے۔ ایہیں
دی تے جوانی ٹکھائی سی ناں۔

شکند: پر ساڈا فرق سی صوبیا۔ امیں ایہیں جوٹھ بن کے وٹا
میں کڈھیا۔ ناے توں جاندا ای ایں۔ پتر کیدا اے۔

صوبہ: چودھری ! چودھری دیاں گلاں سُنو بھوانگو کولوں۔
 شکند: اوئے جھٹیا اسیں کیہڑے بال ساں اودوں ۔ سب
 جانڈے آں۔

صوبہ: آہو بھلا ساڈے کولوں کیہڑی گل لگی اے۔
 شکند: میں آہناں جی گل پڑھیا تیکر لے چلے۔ بھانویں تے
 چک اٹھاراں نال ڈانگ سوتا کھڑکے تے بھانویں
 چودھری دی پگ لہوے۔ گل کسے بنے لگ جاوے۔
 صوبہ: میں ہن نال ایہو گل کیتی سی۔ کہن لگا مینوں منجوانے
 شکند: دیکھیں ناں گل گئی اے ودھ، تے ایدے وچ پنڈ
 دی بدنامی اے۔ تے جدوں پنڈ دی بدنامی ہو گئی۔
 نیرا اسیں کوئی تپکے رہ گئے۔

صوبہ: توہاں توہاں۔ ساڈی بدنامی تے پہلوں ہو گئی۔
 شکند: پرسوں میں تریک تے گیا ماں تے مینوں لالے کوٹ
 دا لمبردار حیات ریا۔ آکھن لگا۔ تہاڈے چھوٹے
 چودھری طفیل دیاں دھماں تے دُور دُور پئے گیاں نیں
 صوبہ: نوکر نوکر۔

شکند: میں کہیا، تینوں کس آکھیا اے؟ کہن لگا۔ اوئے ساڈے

پنڈ دے اک اک بال نوں پتہ اے توں ہن پوچھے
نہ پھیر

صوبہ: تینوں تے اوہنے گل کرن جوگا نہ چھڈیا!
شکندر: میں کش بول امی نہ سکيا۔ اوئے بھائی بولدا کیویں۔ گل جو
سچتی سی۔

صوبہ: میرے کھیاں وج ایس کڑی دا آؤنا جانا بند کرایئے۔
شکندر: اتھکے بنی تیرے۔ اوہدا آؤنا بند کیویں کرایئے۔ چودھری
مال امی کیوں نہ بیڑا کریئے؟

صوبہ: اے دی ٹھیک اے۔ فیر؛
شکندر: میں آپ گل کراں گا۔ مینوں کسے وا ڈر نہیں صوبہ۔
صوبہ: ڈر کاہدا۔ تیرا کیڑا بنا سا بچا اے۔ توں آکھ دیویں
بشک دی۔

شکندر: کہویں تے بابے کیرے مال صلاح کر لینے۔

صوبہ: اے سب توں چنگا۔
شکندر: جئے کیوں نہ پچھ لینے۔

صوبہ: جئے چلدارہ۔

شکندر: آہو ٹھیک اے۔ نیکی دے کم پچ دیو کاہدی لاؤنی

چل فیر۔

صوبا: چل۔

(وقف)

طفیل: اُڑے کیہڑا اسے ٹاہلی تھلے؟

نوری: میں آں۔

طفیل: میں کون؟

نوری: توں کون ایں پھن والا؟

طفیل: اچھا شید تینوں پتہ نیں میں کون آں۔

نوری: مینوں پتہ لان دی لوڑ وی کی اے۔

طفیل: دیڑے آکے، کیہڑے پنڈ دی ایں کڑیے۔

نوری: کسے دی وی سہواں تینوں کی۔

طفیل: سدھی طراں گل کر انیویں بھارتاں نہ پا۔

نوری: سدھی طراں تے کری جانی آں۔ ہور کیویں کراں؟

طفیل: کیہڑے پنڈ دی ایں؟

نوری: نال دے پنڈ دی۔

طفیل: نال تے ست وہیاں پنڈ نیں۔ کسے دا نال دی لویں۔

نوری: نال دی کی لوڑ لے۔ بس نیڑے ای اے۔

طفیل: تے آیس ویلے کھتوں پئی آئی ایں !
 نوری: تینوں کی ۔ توں کوئی تھانیدار ایں ۔

طفیل: آہو !

نوری: تے جاویر جا کے تھانے بہہ ۔ ایتھے کھیتراں پچ کی
 کرد ایں ۔

طفیل: میرا سبھا جہا ہور طراں دا اے ۔

نوری: ہوسے پیا میں کوئی سنہ ماری اے ۔

طفیل: کوئی وڈی گل نہیں سنہ مارن والے تیرے طراں ایہیں
 وڈا کے گل دے نیں ۔

نوری: تے توں ایس پنڈہ دا چونکیدار ایں !

طفیل: چونکیدار تے میں چودھری جہدور آں ۔ چودھری محمد طفیل ۔
 تینوں میرے سبھا دا

نوری: کی آکھیا ای !

طفیل: میں کیا تینوں میرے سبھا دا پتہ نیں ۔

نوری: دے سبھا توں سٹ کھوہ وچ ۔ ایہہ اپنا ناں کی دیا سی

طفیل: محمد طفیل — چودھری محمد طفیل ۔

نوری: اچھا توں ایں او بھڑی بولتی والا ۔

طفیل: دیکھ کر ڈیٹے جے کدرے
 نور کی: دے جا پراں وڈا سورماں - اک پسے ہو جا میری راہ
 دچوں نیں تے
 طفیل: نیں تے کی ؛
 نور کی: بس رہن ڈے وڈیا بھریا - جیویں کسے گل دی خبر
 امی نیں -
 طفیل: کہیاں واقفان درگیاں گلاں کرن لگ پئی ایں - مینوں تیری
 گل سمجھ نیں آئی -
 نور کی: آہو ہن میری گل کیوں سمجھ آونی اے — دے
 توں جو مینوں بدنام کردا پھردا ایں تیرے گھرے کوئی...
 طفیل: مینوں! کنھنوں ؛ کدے نال گلاں پئی کرنی ایں -
 نور کی: تیرے نال - چودھری طفیل نال - خبرے کی سمجھ یا سو اپنے
 آپ نوں -
 طفیل: پر توں کون ایں - تیرا نال کی اے
 نور کی: رہن دے وڈھیا چلاکا - ہن دیکھ کی پکا جیا منہ بنایا سو
 تے اُج دن پر رات تھاؤں تھاؤں ایہ شکاریاں چھنڈوا
 پھردا ایں - میں تے نور کی نے چوری چھپے نکاح پڑھا

یا اے تے اسیں دونویں

طفیل: توں نوری ایں؛ کھا خاں سو نہ توں ای نوری ایں۔
نوری: ایہ وی ٹھیک اے۔ وڈھے وڈھے مرن والے دیکھے

سن پر

طفیل: نہ پر توں ای نوری ایں، کھا خاں سو نہ۔ چک
اٹھاراں چول توں ای ایدھر آوندی ہوندی ایں۔
نوری: بس بس ہن دے۔

طفیل: چنگا ہو گیا اے۔ میں تیرے بوسے تے اُون والا ساں۔
نوری: کیوں اوتھے آ کے کش ہو پوٹرا پاؤنا سی۔
طفیل: میں آ کے ایہ بچھنا سی بی توں جو ساڈے پنڈ آ کے
ایویں کہانیاں پاؤندی پھردی ایں اوہناں دا کوئی فیدہ
دی اے؟

نوری: کبھریاں کہانیاں دے؟

طفیل: ادیو ساریاں گلاں جو توں چاچی رچھتے نال رکتیاں نیں۔
بابے کھیرو دی پوتری نال رکتیاں نیں۔ ہور کبھریاں۔

نوری: چاچی رچھتے! بابا کھیرو! کتاں دیاں گلاں پیا کرنا ایں۔

طفیل: توں اوہناں نوں اپنی جیان نال نیں کہیا بی اسیں پنڈ وچ

نہیں رہناتے شہر ٹر جانے میں۔
 نورمی: کیڑا شہر! کہاں نے میں رہنا:
 طفیل: اسیں دونوں میں۔ میں تے توں۔
 نورمی: میں تے توں!

طفیل: آہ توں چاچی رحتے نوں ایہ گل نہیں کہی ہی میں تے
 طفیل نے نکاح پڑھا یا اسے تے اسیں ہن ایستے میں
 رہنا۔

نورمی: شرم کر دے۔ چودھریا۔ اپنیاں گلاں میرے نال لانی
 جاناں میں۔ زیاں دے پیو نال سب توں پہلاں توں
 اسی گل کہتی سی ناں بتی میں تے نورمی نے نکاح پڑھا
 یا اسے تے ہن اسیں پنڈ چھڈ جانواں گے۔

طفیل: زیاں وا پیو! میری تے ادبے نال گل کلام ای نہیں
 نورمی تے فیر ادبے نال گل کس کہتی۔

طفیل: مینوں کی پتہ نال ایمان دے میں تے آج میکر ایہ وی
 نہیں ساں جاندا ہی تیرا نال نورمی اے مینوں پنڈ چوں لکھدیاں
 وڑدیاں دو ترن کاری جردور دیکھیا اسے پر ایہ نہیں کی پتہ
 ہی توں نورمی میں۔

نوری: میں مئی امی نہیں سگدی۔ بھلا میری پہلی ریاں جھوٹ مادی
لے بی طفیل آپ سب توں کہندا پھر دا اے۔

طفیل: تے میں جھوٹا مادی آں جدوں کہنا آں بی پنڈ دے سارے
مُنڈے یقین کری بیٹھے نہیں بی اک دن نوری نے اپنے
پنڈ دھج بدق چک لئی سی۔

نوری: کیوں!

طفیل: آہندی می جیہڑا میرے تے طفیل دے سخر دچ آدے گا
گولی مال اڈا دیاں گی۔

نوری: کون میں!

طفیل: آہندے میں۔

نوری: تیرے پنڈ دیاں بڑھیاں تندور تے بہہ کے کہندیاں میں
طفیل شکار دے بہانے بٹے تے جاوندا اے تے چک
اٹھاراں دل نہ کر کے گادن کدھدا اے۔

طفیل: کون میں!

نوری: آہندے میں۔

طفیل: تے توں گش میں آکھیا۔

نوری: مال ایان دے میں تے تینوں دیکھیا ای اج اے۔ ایہ

ساریاں اشت باجیاں کئے ای چھڑیاں نیں۔

طفیل: سونہ رب دی مینوں تے پتہ ای ہن لگا اے بئی تیرا

نال نورمی اے تے توں ای ایہ ساریاں کہانیاں اپنیاں

سہیلیاں آگے پایاں نیں۔ کیوں ٹھیک اے نال۔

نورمی: دے کُش ہوش وا وارو کر۔ مینوں کی لوڑ پئی سی بئی۔

طفیل: کھا عاں سونہ بئی توں نیں گل کہتی۔

نورمی: نال ایمان دے مینوں تے پتہ ای ہن لگیا اے بئی توں

طفیل ایں۔

طفیل: تے فیر گل سنیں نال —

نورمی: کی اے۔

طفیل: تینوں دیکھ کے مینوں بندیاں نال پیار ہو گیا اے۔

نورمی: کیہڑے بندیاں نال؟

طفیل: جہاں اے گل گھڑی اے تے بڑی کھیل نال تھاؤں

کھائیں اپڑائی اے۔

نورمی: کیوں؟

طفیل: بس آہویں ای۔

نورمی: نیں کوئی گل تے جردر اے — دسیں نال۔

طفیل: دیکھیں ماں فورینے جیٹری گل بنی سی اوہ تے گئی اے
 بن تے ہن اسیں کیوں دہے پہ رہینے میں جتے تے
 با کے گاؤن کڈھیا کر لیں گا۔ تے بدوق لے اک اوہ چکر
 کھوہ دتے لا دیا کوں۔

نورمی: کیوں؟

طفیل: اے دی نہیں سمجھی۔

نورمی: نہیں۔

طفیل: دچاریاں لوکاں ایڈیاں سدھراں مال اپنے دلاں مع شک
 پایا اے۔ ہن ادھناں دا دل توڑنا ٹھیک نہیں۔ ہے کہ نہیں۔

نورمی: —————

طفیل: اوے گل تے کر۔

نورمی: میں کی گل کراں۔

طفیل: میرا تے کھیاں سی چھپیاں جہیاں اکھاں دال بھٹری جی کر جی

جی نورمی ہونی ایں۔

نورمی: بنے دے جو سفا۔

طفیل: جو ست تے کھیر نہیں۔ پر اوہو جیہا وی نہیں جیہا توں

سمجھدی ہونی ایں۔

نوری: (سہدی ہونی) اودھے نالوں تے کھیر جرا کو چٹکا ای ایس۔
 طفیل: ہن کسیدہ کدھن کدوں آویں گی۔

نوری: اٹلی جمہرات فوں

طفیل: بیا کل فیر آفویں۔ جے دھج اک دو دن دا پھرق پے بادے
 تے بندا بھل جاندا اے۔

نوری: ایہ ای او پئی سوچدی سالا۔

طفیل: آہو ہن اینویں ای سوچیا کر۔

نوری: پرے —————

طفیل: پرے پرے رحمن دے۔ فیر کل آفویں گی ناں۔

نوری: آفواں گی۔

طفیل: حل تینوں ٹھوکر تیکر چھڈ آفواں۔

نوری: حل۔

(نید آؤٹ)

۲

کمال: آ جا اُوئے فرور ایتھے ہی بہہ چلیے . دیکھ خاں کی
 سوگ دے جھوٹے پئے آوندے نیں . آ جا -
 فیروز: ایتھے ٹاہلی تھلے ! دیکھ لے . توں اپنا پڑھیا لھیا دھپار
 لے . مہینوں تے انکار نیں - جہا پنڈ توں نیڑے ایں -
 کمال: پنڈ توں ! اپنے پنڈ توں ! اُوئے پنڈ تے اوہ کئی دور

رہ گیا اے۔

فیروز: مینوں تے نیڑے ای وِسا اے۔

کمال: نیڑے وِسا اے؟ لے فیراوتھوں بھلا رچوں پانی لے
آگٹ کو۔ تیرا پنڈ ہور دُور کر دیاں۔

فیروز: ٹھہر جا۔

کمال: کیوں؟

فیروز: ٹھہر جا۔ ٹھہر جا ہوندا پیا اے ہوندا پیا اے۔

ہے۔ آہ لے۔ بے بے بے۔

1392

کمال: کیوں دروز۔ کی ہو گیا اے اوئے؟

فیروز: بڑی دُور اے بیٹی۔ آٹا ٹاٹا... پنڈ تے بڑی دُور

ہو گیا اے۔ تے نالے ہور ہوئی جاندا اے۔

کمال: دیکھیا ای! ہننے ای من گیا ایں۔ مالی تے میں کلامتر
نیں دکھائی۔

فیروز: فصلاں رہ گیاں کمالیا۔ آہ دیکھیں ناں۔ ایہہ پیلی اے

باگو دی۔ ادہ دوجی بابے فریدے کیاں دی۔ ادہ گل

نیں رہی۔

کمال: دیکھیں ناں فروز۔ لوکیں محنت نہیں کر دے۔ جان نہیں مارو

توں جان دای ایں - بی کینتی کسماں سیتی -

فیروزہ سیتی ا سیتی — آہ —

کمال: توں جان دای ایں بی میں نیایاں وچ تبا کر بیجیا سی۔

فیروزہ: آہ بیجیا سی بی بیجیا سی جھوٹ نیں ماردا - گدول

بیجیا سی بھلا -

کمال: اوے پٹھے سال - بھل وی گیا ایں -

فیروزہ: اوہ ای تے میں گل کری جاناں - بی جردور بیجیا سی -

کمال: تے دیکھ لے فیر کوں مٹی نال مٹی ہو گیا سی -

فیروزہ: بڑی محنت کیتی سی - سارا پنڈ ای جاندا اے کہ

کمال: تے دیکھ لے فیر ہو گیا سی کہ میں بندے بندے سان !

فیروزہ: جے کدھرے ادتوں پھل چکدا رہندوں تے تبا کو بڑا

چٹکا ہونا سی -

کمال: اوے کملیا - پھل چکیاں کش نیں بی دا - فصل نوں دھن دینا

چائیڈا اے جویں ادھی روح کرے پی ددھے تے پھلے

بس بندے نوں مٹی نال مٹی ہونا چائیڈا اے -

فیروزہ: دڈر کے ، مٹی نال مٹی ؛

کمال: بی منجی اوتھے لے جائے - روٹی پیلی تے سداوے ہونیں

اوتھے . رہوے اوتھے . تے پئی تے نگاہ گڈ کے اک
گٹھے لگ رہوے .

فیروز: آہر جی ایویں تے نئی پھسلاں تیار ہونڈیاں . بنداہتھ نہ
پھیرے تے سروے وال وی دودھنوں کھڑو جاندے نیں .
کمال: دیکھ لے نیاج پٹواری گنجا کیوں ہویا فیر . سر کھلا چھڈ چھڈیا
تے والاں نوں تیل پئے گیا .

فیروز: اوئے تیل جو نہ لایا . تیل تے پینا ای سی .
(موٹر سائیکل دی واج)

کمال: او کی بی فروز . ہیں . سن دا ایں . ایہہ واج کیئی اے .
فیروز: (سوچ کے) چکی نیں ؛

کمال: اوئے چکی دی واج ایہو جی ہونڈی اے ؛
فیروز: اوتے اللہ نہ جھلاوے — اوئے ایہہ تے — اوہ لے
اپنے جیلداراں دے منڈے کول دی ہونڈا سی .

کمال: سنبھل موڑ ؛

فیروز: آہ — آہ —

کمال: تے ایدھر کدھر ؛

فیروز: اللہ جانے .

(موٹر سائیکل نیڑے آ کھلوندی اے)

سوار: اے بھائی صاحب — اے بھائی صاحب — ڈیک
کو کون سا راستہ جاتا ہے ؟

کمال: کش سائوں آہندا اے ۔

فیروز: تینوں بلاندا اے ۔

سوار: میں نے کہا بھائی صاحب — حضور آپ سنتے ہیں کہ
نہیں ۔

کمال: دیکھیا ای تینوں پیا آہندا اے ۔ عجور تیرا ای ناں اے کہ

فیروز: میرا ناں تے فروج اے ۔

کمال: فروج کی عجور کی ۔ اکو ای گل اے کہ ۔

فیروز: ناں جی ۔

سوار: ڈیک کو یہی راستہ جاتا ہے کیا ؟

فیروز: اُراں آکے گل کردجما ۔

سوار: بھائی میں یہ پوچھ رہا ہوں کہ ڈیک کو یہی راستہ جاتا ہے کیا ؟

کمال: بہہ جاؤ ۔

فیروز: بہہ جاؤ ۔ بہہ جاؤ ۔ اپنا یار اے کمالا ۔ بہہ جاؤ ۔

کمال: آتو کدھر چلتی پھروے جے ۔

سوار: یہ تو بندوق ہے۔

فیروز: اسی ایہ نوں توپ ای سدے آں۔ گل کی اے۔

سوار: بھائی ورا مرغابی و مرغابی کے شکار کا ارادہ ہے۔

کمال: مرغابی! اے شکار دیکھ وچوں! فروج ایناں نوں سمجھا
اوتے۔

فیروز: سمجھ جاؤ جی۔

سوار: کیا بھائی؟

کمال: مرغابیاں دا شکار دی کوئی شکار اے۔ کوئی باگھ مارو۔ گھیل

مارو۔ کسے شیر نال دست پنجه لڑا۔ کسے بگھیاڑ دا کلیجہ

پاڑو۔ ایہ مرغابیاں کی مہیاں بھلا۔ کیوں بی فروج۔

فیروز: توہاں جی۔ ایناں دا کی شکار ہو یا۔۔۔۔۔ تے آہ تھیلے

جئے ج کی لئی پھردے جے۔

سوار: گول بارود ہے۔ کچھ کھانے پینے کی چیزیں ہیں۔

کمال: اچھا! توڑے دار بندوق اے۔

سوار: جی ہاں۔

فیروز: تے بہہ کے بھرے رہندے ہوؤ گے۔ کٹ کٹ کے۔

سوار: وہ تو ہے۔ توڑے دار تو ایسے ہی بھرنا پڑتی ہے۔

کمال: بھلا و خاؤ خاں برود۔

سوار: بارود! دیکھئے — یہ ہے — کوئی سیر بھر تو ہو گا۔
فیروز: جلتے۔ پت پاڑے درگا اے برودتے — کمالیا
سگٹ ہے گی کوئی۔

کمال: کیوں؟

فیروز: چپکی برود اسی بھر کے پیئے۔ بوٹی درگے بی نہیں۔
سوار: سگٹ میں بھر کے؟ فزت ہو جائیے گا صاحب۔
کمال: لے آئیں جدوں شکار تے جانے آں تے برود دے ای
سوٹے لانے آں کہ۔

سوار: بارود کے؟

کمال: اونے بھائی ساڈا شکار ہو رطراں وا اے۔ اسیں کدے
نیں اریاں بکھٹاں گھگھیاں۔
سوار: آپ بھی شکار کھیلتے ہیں؟
فیروز: وڈھا!

سوار: شیر بکھیرے کا!

کمال: تے ہو — پشلی واری تینوں یاد اے ناں فرمج جدلا
رچھ آ پیا سی۔

فیروز: میں نال ساں کہ۔

سوار: ریچھ! آپ پر حملہ کر دیا تھا کیا؟

کمال: حملہ! اورے چارے چک کے بگرہ پیا گیا سی کہ۔ میٹھوں بدق
بھری ناں گئی۔ تے میں بھج پیا اگتے اگتے۔

فیروز: تے میں کی کیتا سی بھلا۔

کمال: توں... اوئے (سوچ کے) توں او دھر ہو گیا میں اوہے
کھتے پاسے۔

فیروز: آہو آہو — کھتے پاسے کھتے پاسے۔

سوار: پھر کیا ہوا؟

کمال: اگتے آ گیا اک رکھ۔ بڑا لٹا تے اچھا۔ اوہا ٹاہنا ہوناں
ایں کوئی وہیہ پچھی ہتھ اچھا۔

فیروز: پچھی تہیہ ہتھ ہونا ایں۔

سوار: پچیس تیس ماتھ او نچا!

کمال: تے ہو — لوجی میں جو سنے بدق اُبھریا تے ددھ
کے ٹاہنے توں ہتھ پالیا۔

سوار: یعنی آپ زمین سے اچھل کر ڈال تک پہنچ گئے۔

کمال: میں اُبھردی واری تے ٹاہنا میں پھڑیا گیا۔ میں اتاں نکل

گیا بونٹا۔ تے فیر ڈگدی واری پھڑپڑا۔ تے رچھ مہوری ،
ہیٹھاں گٹرے کڈھ دے رہ گئے۔

سوار: مگر رچھ تو درخت پر چڑھ لیتا ہے شاید۔
کمال: لے لے نی چھیتی کیتے تے نیں چڑھن دینی داناں رچھ نوک
فیروز: اتوں ایہہ نے خبر کے بدوق ٹھوکی۔ ہیٹھوں میں ڈانگ مائی
سوار: آپ نے رچھ مار گرایا!
فیروز: اوئے ارکھل کتھے اے کمالیا۔
کمال: چاچے نکتے دا چھورے گیا سی کراچی۔ آہندہ سی اوتھے وک
جاندیاں نیں۔

فیروز: آہو لے گیا سی۔ لے گیا سی۔
سوار: اب نہیں جاتے آپ شکار پر۔
فیروز: جانے آں۔ جاندے کیوں نہیں۔
سوار: تو پھر مجھے بھی کبھی لے چلئے۔
کمال: چل۔ پر توں جوا مرٹیا جیہا ایں۔ کدھر سٹ پھیٹ مچ
گئی تے سائل مشکل پئے جاؤ۔
سوار: آپ جو ہوں گے ساتھ۔

فیروز: ایسے لئی تے پئے آہنے آں۔ بی ساڈا شکار جوا ڈاڈا

جیا ہوندا اے - متے توں ای بوکاٹا ہو جانویں -
 کمال: اوئے اوہ - جدوں نواب صاحب وی سن نال -
 فیروز: اودوں - ناں اودوں تے بس حد ای ہو گئی سی - سارے
 منہ ای دیکھدے رہ گئے سن -

سوار: وہ کیوں؟

کمال: منہ جو ہویا تے دیکھنا ای سی کہ - منہ دیکھن لئی ہوندا
 اے ناں -

فیروز: توں اوس دن خبرے سیہے مارے سن دو -
 کمال: سیہے! اوئے اوس دھاڑے تے بھگیاڑ مارے گھت دے
 سن پئے -

سوار: بھڑیئے!

فیروز: ناں - بھڑیئے -

سوار: ہوا کیا تھا آخر؟

کمال: اوہ توں فردج تے پچھ لے -

فیروز: ناں بابا میں تے گریب آدمی آں توں کمالے توں ای
 پچھ لے -

کمال: فردج توں ای دس دے یارا -

فیروز: ہن کی نگیاں جیاں بھگیاڑاں دی گل کریئے ۔ کیہڑے
شیرسن ۔

سوار: کچھ تو بتائیے صاحب ۔ بھلا یوں ترسانے سے فائدہ ۔
کمال: گل ایہہ اے بیٹی میں (اٹک کے) دو بھگیاڑ مارے ۔
سوار: دو بھڑیئے ، ایک ہی دن میں ؟
فیروز: اکتو ای دن نہیں ۔ اکتو گولی نال ۔
سوار: ایک گولی سے ! وہ کیسے ۔
فیروز: دس دے کمالیا ۔

کمال: توں ایو ای دس ۔ گل توں ایو ای ٹوری اے ۔ ہن
مرد را کم نیں پیچھے ہٹ جانا ۔
فیروز: بھلا میں کی آکھیا اے ۔
سوار: آپ کہہ رہے تھے کہ انھوں نے ایک ہی گولی سے
دو بھڑیئے مار گرلئے ۔

فیروز: فیروزی کوئی ٹکرن تے میں لگا ۔
کمال: شاداشے سنا دے سارا قصہ ، میرا بھرا ۔
فیروز: بوجی سویر توں لے کے دوپہاں ویلے تیکرتے اسیں
دھکے کھاندے پھرے تے سانوں کش نہ لہجا ۔ جنور

ساڈی شکل دیکھن تے مقرر نظر کنبن

کمال: میں کہنا جنویں واری داتا پ چڑھیا ہوندا اے۔
فیروز: تے فیرو سانوں اک بھگیاڑ دس گیا۔ میں تے ساڈا بھرا
کمالا ادھے مگر لگ گئے۔ کیوں اینویں ای لے
ناں۔

کمال: بالکل! توں گل کری جا۔
فیروز: نو جی کوئی دوہاں تتاں کوہاں داپنڈا کر کے بھگیاڑ اک
پتھر دے بٹے اوہلے لگ گیا۔
سوار: چٹان کے پیچھے چھپ گیا۔
کمال: آہ۔

فیروز: چٹان اوہلے لگ گیا تے بھرا کمالے نے رفل بھر لی۔
کمال: میں پہلاں ای بھری ہوئی سی۔
فیروز: اچھا پہلاں ای بھر لی ہوئی اے۔ رفل بھرن پچ کیہڑی
ڈیر لگدی اے۔ میرے گھر آلی تے اک ہتھ نال دو
رفلاں بھر لیندی اے۔

سوار: کون؟
کمال: ساڈیاں گھر آلیاں۔

سوار: آپ کی بیویاں! وہ بھی شکار کھیلتی ہیں کیا۔
 فیروز: ادھناں ای اے سانوں ایہہ شوق لایا اے۔
 کمال: میری گھر آلی دانشا، ایہہ سمجھ لوؤ بنی مندری دچوں گولی
 کدھ دیندی اے۔

فیروز: بنی ایویں جھوٹ کیوں ماریئے۔ میرے آلی تے توڑے وار
 بدوق واہ وا چلاندى اے۔

سوار: مرغابی وغیرہ کا شکار تو خوب کھیلتی ہوں گی۔
 کمال: مرگایاں! اوئے بھایا مرگایاں تے اوہ اک دیکے نال
 ای ویہ ویہ سنٹ لیندی اے۔

فیروز: بنی بڑا دیکا اے ادھندا۔
 کمال: شکاری کتا سی فروز دا۔ ڈوری ڈوری آہندے سن اوہنوں
 بس اک دن بھابی ساڈی دیکا ماریا تے تنھائیں مر گیا۔
 سوار: اصل میں گاؤں کے لوگوں کی صحت بھی بہت اچھتی ہوتی
 ہے ناں۔

فیروز: صحت! جے کدھرے تیرے ورگا مرٹا جیہا اوہرے اڑکے
 چڑھ جائے تے بس.....
 کمال: بگا سراں بنا دیوے بڈیاں دا۔

سوار: مگر صاحب آپ تو بھیڑیے کے شکار کی بات کہہ رہے تھے
کمال: بس دیندے دیندے ٹھنڈا کر دیتا۔

سوار: مگر آپ تو کہہ رہے تھے کہ ایک گولی سے دو بھیڑیے
مار گرائے۔

کمال: کون میں آہندا ساں؟

سوار: نہیں یہ آپ کے دوست۔

کمال: چل بول بئی دوستا۔

فیروز: بھلا میں کی آکھیا سی؟

کمال: تون آہندا سی بئی میں اک گولی نال دو بھگیاڑ مارے سی۔

فیروز: اہل؟ — لووچی۔ اوہ بھگیاڑ دچارا، قسمت دا ماریا

پہاڑی نال لگ کے کھڑو گیا۔ بھرا کما لے بدوق چکل

نے اک ہور بھگیاڑ آ کے پہاڑی دے دو بے پلے لگ
کے کھڑو گیا۔

کمال: لہندے دتوں آیا سی ناں فروج؟

فیروز: تے ہور کی۔ بھگیاڑ کدے چڑھدے دتوں دی آیا اے۔

سوار: پھر کیا ہوا؟

فیروز: میں بھرا کما لے فون سنیت ماری بئی اک پہاڑی دے سچے

کھلتا اے تے اک کھتے — کیوں بئی میں سنیت ماری
سی کہ نہیں۔

کمال: اُوئے آہو۔ میں کوئی اٹھا ساں۔

سوار: اچھا پھرا!

فیروز: لڑجی اپنے کیتا فیر۔ سدھا پہاڑی دھج۔ سامنے کالے
پتھر دھج دجی گولی تے پاٹ کے دو ہو گئی۔ اک بچے

پسے دے بھگیاڑ دھج دجی —————

کمال: تے اک بچے پاس آ لے دے دھج —————

فیروز: تے اوتے ای ٹھنڈے ہو گئے دونوں۔

سوار: حد ہو گئی صاحب، عقل نہیں مانتی۔

کمال: اُوئے بھیریا عقل نوں کی کرنا ایں۔ اے بھلا آگے وی
کدے منی اے۔

سوار: تو چلیے نا۔ آج بھی ہو جائیں مرغابیوں سے دو دو ہاتھ۔

کمال: تینوں آکھیا اے بیبا بی اسیں گھگھیاں کبوتران دا شکار

نیں کمپڈ دے۔ اسیں تے وڈھا شکار کمپڈ دے آں۔

فیروز: گھٹو گھٹ ایساں کو وڈھا تے ہووے بی بندہ چک کے

گھرے ناں لیا سکے۔

کمال: گھرے یا کے اینویں کی میا پاؤ تا اے

سوار: بھائی دیکھئے موٹر سائیکل میرے پاس ہے۔ بارود سے

تھیلا بھرا ہے ۔ اور ڈیک بھی ، آپ کہتے ہیں ، یہاں سے
دور نہیں ہے ۔ تو پھر آپ چلتے کیوں نہیں ۔

کمال : اودھر ساڈے گھراں آلیاں تیار ہوئیاں بیٹھیاں نیں ، ایدھر
توں کاہلی پائی جاناں ایں ۔

سوار : تو کیا وہ بھی جا رہی ہیں شکار پر ۔

فیروز : کل دیاں کہندیاں پیاں نیں ۔ بئی سروی آگئی اے تے
گھرے رچھ دی چربی دا اکتو پیا رہ گیا اے ۔

کمال : کسے دی بیائی پاٹ جاندی اے ۔ کسے نوں سٹ پھیٹ
وج جاندی اے ۔ چربی تے جھوری ہوئی کہ ۔

فیروز : اسیں کہیا ہی آج تئیں دونوں ای کوئی رچھ مار لیاؤ
ساڈی نئے روح نیں کر دی ۔

سوار : اکیلی ! تو کیا وہ اکیلی جائیں ؟

کمال : کیوں اوہناں نوں ڈر اے کوئی ! بدوتاں موڈھیاں تے
گھوڑیاں دیاں وانگاں بہتہ ورج ۔ تیجھے رہ کی گیا ۔

سوار : مگر پھر بھی صاحب ۔ اک بات ہوتی ہے : یوں لکھے —

کمال : اک ! اوہناں کول لکھاں ہجاراں باتاں نیں ۔ اوہ نیں ڈھیاں

سوار : صاحب ہمارے واماں شکار پور میں ایک صاحب ستھے

ایگزیکٹو انجینئر ان کے پاس ایک بندوق تھی بارہ بور کی ...
 کمال: اوئے رہن دے یار۔ اینویں ناں ای اے شکار پور۔ لوکاں
 خبرے اوکھے پٹری دی نیں ماری ہوتی۔

سوار نہیں جی۔ وہ جن صاحب کا میں ذکر کر رہا ہوں۔ بڑے
 نشانہ باز تھے۔ اڑتے جانور، بھاگتے دندے پر ایسا نشانہ
 لگاتے تھے کہ بس وہیں ڈھیر ہو جاتا تھا۔

(دوروں و اجاں آندیاں نے)

عورت: عملیا دے — دے عملیا — دے کتھے مر گیا ایں۔

فیروز: بھابی نوران دی واج لگ دی اے۔

کمال: بھابی جنتے دی مال ای اے۔

فیروز: (ڈر کے) نیں۔

عورت: دے عملیا — دے کتھے رڑھ پڑ گئے جے۔

فیروز: دونویں ای نیں۔

کمال: خبر نیں۔

فیروز: آ چلیے۔ ایناں نورن ایتھے ای —

سوار: کہاں جا رہے ہیں آپ لوگ؟

کمال: اوہ ساڈیاں سوانیاں لہیاں آدمیاں نیں۔ بددقاں لے

کے تیار ہو کے ۔

سوار: تو پھر ٹھیک ہے ۔

فیروز: ادوہ چا تو بھل جاندیاں ہوندیاں ۔ اسیں چل کے چا تو
لے آئیے ۔

عورت: وے عملیا — کمالیا وے — وے توں کتھے مرگیوں ۔

فیروز: آکمالیا — لے توں آیتھے ای بیٹھیں ۔ اسیں آئے

عورت: وے فردج — وے مینوں مار سیو ای ۔ وے کتھے
دفع ہو گیا ایں ۔

۱: ادوہ دیکھ طاہلی تھتے ۔

13920

۲: مینوں ننے اک ای جا پیدا اے ۔

۳: نیس نی ۔ دونوں ای ہونے نیں ۔ گل وکڑیاں پا کے بہہ
جاندے نیں ۔ جن دیاں توں درون ۔

۴: مینوں تے ایں بندے مار پھڑیا اے ۔

۵: تے میں بڑی ٹکھی آں ۔ ہے ناں ۔

۶: چارے پاسے پرے لا پھڑے میں میں تے ۔ پر ایہ فردج

کدھروں ناں کدھروں ۔ اللہ جانے کیوں نشہ پانی کرا ای لیندا

اے ۔

۱ : تے کمالے نوں دی کرا دیندا اے نال ای۔

۲ : بڑا بھولا اے نال تیرا کمالا۔

۳ : ادھنے ای میرے گھر آ لے نوں پٹیا اے۔ میں تے
سچی گل کراں گی۔

۴ : تے میں ایہہ کہاں گی بی تیرے گھر آ لے نے سادے فریج
نوں پٹیا اے۔

۵ : نی آہ تے کوئی سہرا ای بیٹھا اے۔

۶ : کون ایں دے توں۔

سوار: میں؟ میں شکاری ہوں، شہر سے آیا ہوں مرغابیوں کا
شکار کھیلنے۔

۷ : تے ایتھے کی پیا کرنا ایں؟

سوار: یہاں دو شکاری اور مل گئے تھے اُن سے اگلے شکار
کا پروگرام بنا رہا تھا۔

۸ : کوئی؟

سوار: دو شکاری!

۹ : دیکھیا ای۔ اوہو سن۔ ساڈی وِاج سُن دیاں ای کھسک

گئے نیں۔۔۔۔۔ کی نال سن دے اوہناں دے۔

سوار: کچھ بھلے سے نام تھے۔

۱: کمال تے فروج !

سوار: بالکل ! بالکل - وہی - وہی - چاقو لینے گئے ہیں۔ آپ کیا

اُن کی زوجہ —————

۱: نی بھنتے۔ لے ایہہ اے ساری اِلت دی جڑ۔

۲: میں دی آہندی ساں بئی پنڈ وِچ رہ کے عمل کہیں کر
لیندے میں۔

۱: ایہو ای لیا کے دیندا اے اوہناں نوں بوئی۔

۲: کی اے دے تیرے تھیلے دوج ؟

سوار: کچھ بارود وغیرہ ہے۔ اور ساتھ ہی —————

۱: تیرے سینے بارود بھراں۔ سائوں موآنا لان والیا۔ لیا

تیرے بودے ساڑاں۔

سوار: ہیں ہیں۔ بھئی کیا کر رہی ہیں آپ۔

۱: دے اُراں پھرا تھیلا ————— پھڑے ناں نوراں چھک

لے۔ چھک لے —————

سوار: کیا کر رہی ہیں آپا ————— بھئی سینے تو سہی۔ دیکھئے۔

۱: دے دے رہن دے۔ سینے تو دیا پچیا۔ نی توں تھیلا پھڑ۔

کھوئے نی جنتے۔

سوار: بھئی یہ کیا زبردستی ہے۔ کیا کر رہی ہیں آپ۔ حد ہو گئی۔
میرا تھیلہ تو چھوڑیے۔

ع: دے پراں مر۔ دڈھے تھیلے والا۔ کھول نی کھول جنتے
دیکھ خاں کنویں پھلیا پیا اے۔

ع: مائے میں مرجاں۔ نی نوریاں ایہہ تے بوٹی نال بھریا پیا۔
ا: کیوں دے کاہے منہ آیا۔

ع: دے تیرے بر سوا۔ بیٹری بُرقعی آیا۔ توں ای لوں لے
آکے ادہناں نوں بوٹی پیا ناں ایں۔

سوار: بوٹی! کون سی بوٹی؟

ع: جا دفع ہو جا۔ نہیں تے مار مار کے بھپو بنا دیاں گی
ا: تے جے زیر مٹر کے ایتھے آیا تے۔

سوار: مگر۔ کیا زبردستی ہے۔ میں کہتا ہوں کوئی دھاندلی ہے۔
عجیب مذاق ہے۔

ع: دے جا پراں دفع ہو۔

سوار: میرا تھیلہ تو دے دیجئے۔

ع: دے جا دڈھا تھیلے واگش لگدا....

۱ : جانناں ایس کہ ۔

سوار: بھیجی حد کرتی ہیں آپ ۔

۲ : نی اوتھوں سوٹا پھڑیں اک — لہا نہیں او ڈنڈا ۔

۳ : ٹھہر جائیں اینوں جتنے تماشا دکھاندی آں — کھلوں دے تیرے
سوار: گر گر —

۴ : بہتی گر گر نہ کریں — جا دفع ہو — مر پیاں ۔

سوار: میرا تھیلا —

۵ : کھلو جا میں ایہ نوں دیاں تھیلا ۔ ٹھہریں دی بھراواں پٹیا

ساڈے بندیاں نوں بوٹی لیا لیا دینا ایں ۔

۶ : ناں نی ناں ۔ مر جائے گا ۔ مر جائے گا نی ۔

سوار: ہے ہے ۔ خدا کے لئے ۔ خدا کے لئے دوڑ ہوتا جا

رہا ہے عجیب مصیبت ہے عجیب لوگ ہیں ۔ کوئی بات

ہی نہیں سنتے ۔

۷ : فر کھا گیا ایں ۔ پھڑیں نی جنتے ۔

سوار: لا عمل ولا قوتہ ۔ جا تو رہا ہوں ۔ جا تو رہا ہوں ۔ خدا

کے لئے ۔ خدا کے لئے ۔

د موٹر سائیکل دے شارٹ مہولن دی واج — فید آؤٹ

۳

رہمتے: تے زیر چاپے واگسے نول جاندی ایس جبرا جرا گل تے
بھوتر جامدا اے۔

شادو: پتہ اے میرے میسے نول اک داری تا آ جائے تے
زیر مہینہ مہینہ ٹھنڈا ای نہیں ہوندا۔ جتنے کھنے نال کیڑوا
رہندا اے۔

رہتے: میں آکھیا چاچا۔ میں میلے تے جانا ایں مینوں اٹھیا نی دے
 دے تے میرے دل رانج دیکھیا جیویں ساہ پی لینا ہوئے۔
 شادو: تے توں کی کرنی سی اٹھیا نی۔

رہتے: میں چہیاں لینیاں کن میلے چوں۔ اک تے اوہ سپ دلاویں
 والا چوڑا۔ اک تیلی نے اک اوہ کی ہوندا اے نی۔۔۔ اوہ۔
 شادو: نی اوہ کون اے بھلا۔ دتہ: نیں۔

رہتے: لگدا تے اوہو ای اے۔

شادو: بلانواں۔

رہتے: رہن دے نی۔ اللہ جانے کوئی ہور ای ہووے۔

شادو: اوہو اے نی رواج مار کے اوتیا دے ویتا۔۔۔ اللہ ویتا۔
 رہتے: اللہ ویتا۔ دے ایدھر ٹاہلی دے تھلے۔

دتہ: (دوروں) کون جے بئی تئیں۔۔۔ شینت۔ کون جے۔

شادو: میں آں شادو۔

دتہ: ہچپا۔ شینت۔۔۔۔۔ ٹھہریا جے میں پیلی وچوں گاں کڈھ آواں

شادو: نی سنا اے دتے لئی اوہا میاں ہجار روپیہ چھڑ مریانے

رہتے: میں تے سنا اے اٹھ سو چھڑ کے گیا اے۔

شادو: اٹھ سو کی تے ہجار کی۔ پڑا یہ کی کرے گا اپنا سارا روپیہ۔

رحمتے: کرنا کی سو۔ کھا پی جان گے لوکیں۔ ایسی شہدے کول کی رہ
جانا ایں۔

شادو: تیرے نال تے بڑیاں ہس ہس کے گلاں کردا ہوتا سی۔
رحمتے: ساریاں نال اسی کردا اے۔ ایہدے ہس دی بھلی پچھی سو۔
شادو: بندا مارا نیں۔

رحمتے: اینویں دچارا جھلا جیہا اے۔ چہنے دو گلاں کیتیاں او سے
دے نگرے ٹر پیا۔

شادو: صوباں توں بڑا ڈروا اے۔

رحمتے: اوہ کالے منہ آلی ساریاں توں ڈرا لیندی اے۔

شادو: ہے کی کورھی جیہی۔

رحمتے: نہ منہ نہ متھاتے جن پہاڑوں لتھا۔

وتہ: کیوں؟ میں شینت — جن پہاڑوں لتھا کیوں؟ میں تے

رحمتے: ہاں توں بدھروں دی آ گیا ایں۔

وتہ: میں گانہ نکل گیا سی تے بیر کھوہ دلوں دی تہاڑے مگر

آ کھوتا۔ تے نالے شینت۔

شادو: ہائے وبے دیتا۔ توں ساڈیاں گلاں سندا رہندا ایں۔

وتہ: کیوں میرا شینت جی میں کردا تہاڑیاں گلاں سنن نوں میں

تے.... تہاڑے درگی وِاج کڈھ کڈھ کے اپنا من آپ اہی
پرچاندا رہنا آں..... تے.....

رہتے: اُج کل تے سُنیا اے تیریاں پنچے گھئیو دِچ نے۔
وتہ: نہیں شینیت سیالاں وِج تے گھئیو جَم جاندا اے۔ میں تے
چمٹاتا کے کڈھدا ہوناں آں۔

شادو: دے اوہ گھئیو نیں کھان آلا۔ دُوجا گھئیو۔ ناناں....
رُدیے..... چھلڑ۔ ہیں؟

وتہ: اوہ تے شینیت میرے کول اگے دی کدے...
رہتے: اگے دی گل جان دے۔ میاں بھلا ترے لہی کی چھڈ گیا
اے۔؟

وتہ: میاں؟ میاں تے اٹھ بھکے۔ شینیت بڑا گتے والا سی...
تے نالے.....

شادو: دیکھ ہُن میرے نال سِدھی گل کریں متے.....
وتہ: متے کی؟

شادو: متے مینوں نراج کر بیٹھیں۔

وتہ: نہیں شینیت میں تے تینوں نراج نیں کردا..... تے
نالے رَہتے تینوں دی ہیں تے کسے نوں دی نراج نیں

ہون دینا ۔

رحمتے: تیرا میاں کتنے روپے چھڈ کے مر یا اے ۔

دُتہ: میاں چھڈ کے مر یا اے! روپے شینت مینوں تال۔
نثارو: جھوٹھ نہ ماریں ۔

رحمتے: ساڈے نال سچی سچی گل کریں ۔

دُتہ: نیں میں تے شینت گل کرن ای لگا ساں روپیے
تے مینوں شینت اللہ جاتے —

نثارو: سارے پنڈ نوں پتہ اے ۔

رحمتے: وڈے پھوٹے سارے جان دے نے ۔

دُتہ: کی جان دے نے ۔

نثارو: بی میاں اسماعیل تیرے لئی نالواں چھڈ کے مر یا اے ۔

دُتہ: ہتھا! کنا؟

رحمتے: ساڈے تال دی اتادیاں کرنا ایں ۔ سچو سچی دس دے ۔

دُتہ: تسیں آپے ای مکا لوؤ ۔

نثارو: ایہو جیہیاں گلّاں کر یا کر صوباں تال ۔

دُتہ: اوہ تے ہے میں تے اے شینت ۔

رحمتے: دفع کر پاں اوہنوں ۔

دُتہ : اچھا دفع کراں شینت ؟

شادو : سارا دن تیرے نال لڑدی اے۔

رحمتے : دیس نال دیتا۔ لے ایہ تیرے سر تے سُکا تیل اے۔

شادو : امانو امانی دیس۔ اُن دھوتی دھرتی تے بیٹھا ایں۔

دُتہ : میاں تے اللہ بھکے گجر گیا شینت تے میں.....

رحمتے : آہو اوہ بہشتی تے گجر گیا اے۔ پر تیرے لئی کی چھڈ گیا اے؟

دُتہ : میرے لئی؟ میرا میاں جو سی.....

رحمتے : ہجار روپیہ ہے نال؟

دُتہ : ہجار روپیہ؟

شادو : دیکھیا اے کیویں مُنہ کھڑ گیا سو۔

دُتہ : مُنہ کھڑ گیا اے شینت ؟ شادو تینوں دیکھ کے.....

نالے تینوں وی دیکھ کے رحمتے.....

رحمتے : سچی سچی گل کر اڑیا۔

دُتہ : ہجار روپیہ؟ کھلا کھٹے اے اوہ ہجار روپیہ۔

شادو : بنک وچ اے۔ کرماناں آلے بنک وچ۔

دُتہ : تے تہانوں کہنے دسیا اے شینت۔ تہانوں کوں پتہ

لگ گیا اے۔

رچھتے بابا لکھا آہندا سی۔ میسے اسماعیل دا پیہہ سی بنک وچ۔
 دتہ: ہچھا! تے فیر..... ہجار روپیہ۔ بوتائیں.....
 شادو: تیرے لئی کی بوتائے.....؟
 رچھتے: مال تے تیرے سہرے لگنے نے۔ گھوڑی چڑھنا ایں۔
 شادو: میسے دتے دا ویاہ ہونا ایں.....
 دتہ: تے فیر میں صوباں نوں... صوباں دی ماں نوں آکھاں..
 رچھتے: دفع کر صوباں نوں۔
 شادو: کالے منہ آلی نوں۔
 دتہ: کالے منہ آلی نوں؟ شینت... آج تے کالا منہ نہیں
 سی لگدا۔

رچھتے: ارہنے تیرے مال ویاہ نہیں کروانا۔
 دتہ: ہچھا..... تے فیر..... شینت..... میں ای اوہدے
 مال کروا لاں تے گردوں بھانویں.....
 شادو: جس پنڈ نہیں جاناں اوہدا راہ کی پھپھنا۔
 دتہ: آہو پر..... میں تے اپنا پنڈ چھڈ کے جانا ای نہیں۔ پر
 صوباں نوں..... تسیں..... میں آہنا شادو نوں گسے نہ
 کریں رچھتے میں تینوں واج دنی سی۔ اک دن بھٹی کولے

..... تے توں

شادو: تے میں کھلوتی نیں ساں بھلا۔

وٹہ: کھلوتی تے میں پر..... جیتی لاسن ڈیہہ پئی میں۔

شادو: اوہ تے میری جیتی وچ روڑپے گیا سی۔

وٹہ: ہچھا شینت..... میں تے سوچیا سی..... بئی.....

گاں..... بابے نکھتے دی گاں..... کھٹو وے۔ اوہ

گاں پھیر پئی وچ آگئی اے۔

شادو: ٹھہر جا..... رحمتے کڈھ آوندی اے..... جائیں

نی رحمتے۔

وٹہ: جے کوئی تیرے سٹ پھٹ وچ گئی تے شینت۔ میں

اسی ناں کڈھ آواں۔

رحمتے اے گاں اسی اے ناں۔ کوئی شیر تے نیں — ٹھہر جا

میں ہننے کڈھ آؤنی آں..... (چلی جاندی اے)

وٹہ: ہچھا تے..... نیر..... بنک وچ میرا ہمار روپیہ

ہے گا ناں۔

شادو: نے ہن میرے کولوں نکاؤناں ایں۔

وٹہ: نیں میں لکاؤندا تے نیں۔ میں تے شینت پچھدا سی

پیا: بی ایٹا سارا روپیہ۔ ہجار پورا ہجار روپیہ۔ تے میرا
میاں جو سی فیر۔ اللہ بخشے۔

شادو: ایہہ چہڑی اے نا۔ کالے منہ آلی رحمتے۔ توں ایہہ
سامنے بڑھیاں گلاں نہ کریا کر۔

دُتہ: میں تے نہیں کردا.... ایہہ آپے کروا لہندی اے۔
شادو: بڑی چلاک اے۔ اتوں بھولی تے اندروں ڈوہنگی۔ آہندی
سی دتے توں اوہہ منیس دتوں ہجار روپیہ لیا اے۔
دُتہ: اللہ کرے.... ٹھیک ای ناں.... ٹھیک ای آہندی اے
شادو: ادھو گل تے ٹھیک اے پر ایہوں کی تیرے رُپے نال
دُتہ: آہو پچ ایہوں کی میرے روپے نال۔ ہے نا؟
شادو: توں ایویں بول بول کے ہراک توں نہ دسی جایا کر۔ لکس
اکھاں لا کے بہہ جاندے نے۔

دُتہ: توں ای مینوں دیا اے تے میں.... شینت ہو رکے
نال گل تے نیس کیتی۔ کسے مینوں آکھیا ای نیس سی ستے فیر۔
شادو: پتہ دی اے دتیا۔ میں تینوں کتا یاد کردی رہندی آں۔
دُتہ: کتا کو؟

شادو: تیرے بھانے کوئی مرے کوئی جیوے تینوں کی۔

دِتہ : میں تے آپ مر یا پھر نا آں شینیت ۔ مینوں ماں بس
توں ای توں ایں شادو۔

شادو: تے اوہ صوباں کالے منہ آلی ؟

دِتہ : اوہ تے ہے ای کالے منہ آلی ۔ سیالاں نوں فیر کش بگی
ہو جاندی اے ۔

شادو: گولی مار سو توں

دِتہ : ہچھا مار دیاں گا۔ توں میرے نال قرار کریں تے میں تہا
بوئے تے سوال گھلاں۔

شادو: مالی ذرا ٹھہر جا دیتا۔ مالے تے صوباں تیری منگ اے

دِتہ : منگ تے ہیگی ۔ پر شینیت توں سجاد دی چنگی ایں ۔

شادو: توں انج کر ۔ میرے مینیں نال سیری لگ جا ۔

دِتہ : نیر۔

شادو: فیر کی — فیر سب ٹھیک اے ۔ اپنا حصہ دی لیندا

جاریں تے مینیں نال گل دی ٹوری جادیں ۔

دِتہ : تے مینوں حصہ کی ملیا کرے گا ۔ میں تے شینیت

شادو: جر تیری محنت ہووے گی ملیا کرے گی۔

دِتہ : ایہ گھاٹے دا سودا تے مینوں شینیت وارا نیں کھاندا

شادو کیوں؟

دُتہ: جے شینت میری محنت دے حساب نال حصہ لیا تے میں
ے فیر بھکا مر جاں گا۔

شادو: ہائے دے۔ مرن تیرے دشمن۔ میرے نال ایہو جی گل
نہ کریا کر۔ اڑیا میرا دل ڈبن لگ جاندا اے۔

دُتہ: دل تے میرا وی ڈبن لگ جاندا اے۔ پراچھا—
تے ادہ روپیہ جھڑا میرا ہے گا۔

شادو: ادھنوں سانجھ کے رکھیں۔ پرچی ہے گی تیرے کولے بنک
آلی؟

دُتہ: پرچی؟ آہو۔ شینت پرچی تے ہوندی اے ناں کول ای۔
شادو: ادھنوں کھتے رکھدا ہوندا ایں۔

دُتہ: میں اندر بندی دوج پا کے اتوں توپے مار لاں گا۔
شادو: بس ایسے طراں سانجھ کے رکھیا کر۔ متے کنگال ہو کے
بہ جانویں۔

(رچھتے مڑ آؤندی اے)

رچھتے: رچھتے ساہ نال، توبہ اللہ میری۔ بابے دی گھاں کی
اے آفات اے پوری۔ ایدھر کڈھو اوس پاسے۔

ادہ روں کڈھو ایس گٹھے۔

دو تہ: فیرو دی بڑی ہمت اے رچتے تیری۔ میں تے شینت
دیہڑے چوں کڈی کڈھن لگا ای دو دو پہر لا دینا آں۔
رچتے: نیر کی گل مکتی؟

شادو: کش دی نیں۔ میں ادہوں آکیا اے بی سا بھ کے رکھے
روپیہ آج گل دیلا بڑا۔ کھراب اے۔ نہ جانے ادہوں
ٹھگ ٹھگا ای لین۔

رچتے: ہور تے کسے کی ٹھگنا اے۔ صوباں ای اے بس اک۔
دو تہ: توں ادہی فکر نہ کر۔ میں بس شینت — ادہے
میں نال گل ای مکا دینی اے۔ بی مینوں منجور نیں۔ تے نیر۔
پرتیرا میاں من لوگا عرج میری؟
رچتے: میرا میاں؟ کیوں نہ منے گا۔

شادو: ہائے نی تیرا نیں۔ میرا — اوہ تے میرے نہیں دیاں
گلاں پیا کروا اے۔

دو تہ: آہو شینت۔ میں تے بس نہیں دی گل پیا کرنا آں۔

بھانویں کوئی ہودے — بس میاں ہوسے۔

رچتے: اے اللہ دتیا توں کڈا بدھا ایں۔

شادو: دیکھیں کدھرے صفایا نہ کروا بھیں۔ میں ایہوں ایہوتے ہی
 دسویں ساں رھتے۔ مئی اپنے پنڈ دے بندے چنگے نیں۔
 وتہ: اتوں تے بڑی چٹلی ایں۔ تے نالے شینت رھتے ترس
 دی بڑی چنگی ایں۔

شادو: دیکھیا اے۔ ایہوں تے سارے اے چنگے لہجہ دے نیں۔
 رھتے: دپارا آپ جو چنگا ہویا۔ اللہ دیتا توں میرے مینیں مال
 میری لگ جا ادہ آپے.....

شادو: میں ایہ دے مال گل: لئی اے۔ میں آکھیا اے بے سار
 میری لگ جا دے تے حصے تے واہی کروا جا دے۔ ٹھیک
 اے ناں بے۔

وتہ: شینت میں تہاڈے دونوں دے گھراں وا سیری آگ جاں
 گا۔ میں کسے نوں نراج نیں کرنا۔

رھتے: اے ایہ دی کدے ہویا اے بھلا۔

وتہ: اچھا تے شینت! دن راتیں کم کر کے دونوں گھراں وا

کم نہ تک جاؤ بھلا۔

شادو: دن راتیں کم کرن تیرے دشمن۔ اپنے ارمان نال غھوڑا
 گھنا کم کیتا تے حقہ بٹا کے بہہ رہیا۔ تیرے کوڑے تے ہمار

روپیہ اے۔ تینوں کی پروا اے۔

دُشہ : پردا تے نیس۔ ہجار روپیہ دی ہے گا۔ پر میں آہنا رحتے

نراج نہ ہو جادے۔

شادو: نیس ہوندی نراج۔

رحتے: میں تے ہونواں گی۔

دُشہ : تے دیکھیا امی میں تے آہنا۔ اللہ دتیا شکشا دونواں نوں۔

تتاں نوں۔ شہیت ہو رہیاں نوں راہی رکھ۔

شادو: سبھاں نوں کہناں نوں؛

دُشہ : صوباں وی۔

رحتے: ادہا ناں امی نہ لے۔ تیری جان وی دشمن اے ادہ تے۔

دُشہ : ہچھاتے بیر۔

شادو: توں ادہے ناں گل ای مکا لے۔ ادہے مینیں نوں آکھ

چھڈ بی میں میں لیندا ڈولی۔

دُشہ : ہچھاتے زیر شہیت میرا میاں نراج نہ ہووے۔

رحتے: تیرا میاں تے مر گیا اے بھارا۔

دُشہ : ہاں سچ اوہ نے مر گیا اے۔ پر مینوں ڈر چھا گدا اے۔

بہی کدھرے۔ صوباں دا میاں —

شادو: ہال اسے جے تیری وا دے دی دیکھ جاوے۔

دُتہ: میں تے اگتے دی پیا آہندا ماں۔

شادو: کی بھلا؟

دُتہ: بی میری تے صوباں دی میں نبھنی۔ میں تے اگتے ای

شینت انکار کرن آلا ساں۔ ہن توں تیار رہیں۔ متے۔

شادو: لے کوئی گل اسے بھلا۔

دُتہ: جے توں تیار نہ رہی تے رجھتے فیر توں حوصلہ کریں۔

شادو: دے جاوے۔ سارے کوئی تیرے درگے بے حوصلہ نیں

اُنھے رجھتے توں تیار رہیں۔

دُتہ: میں فیر صوباں ناں بدھی گل کر دینی اسے۔

رجھتے توں بھانویں سارے پنڈ ناں بدھی گل کر چھپڈ۔ میں جو

ہے گی آل۔

دُتہ: ہچھا پر فیر کہہ دے —

صوباں: دکھندی ہوئی ٹاہلی کو لوں دی شکدی اسے

دُتہ: صوباں۔ اوہ صوباں رواج دے کے صوباں جبرا کھلو دیں۔

شادو: آہو جا جا۔ لے آسیں ٹر ہانیاں ایتھوں چل رجھتے۔

رجھتے چل نی ماسے ابھر کہہ کھچھنی ہانی ایں۔

شادو، توں رُستے سہی۔ تینوں وُسدی آں کہ۔

رختے نی میرا لیرا تے چھڈ۔ اے نی تینوں صبر پوے۔ کدھر
کھچتی جانی ایں۔

شادو: چپ کر۔ آ ایدھر۔

صوباں: رنڈے آکے اُٹیا ای۔ جیڑی تیرے دل وچ اے میرے
لوہناں وچ اے۔

دُتہ: پُر مال امان اے۔ میرے دل وچ تے کش دی نیں شینت۔

صوباں: آہو۔ ہن ایویں ای اکھیں گا ناں۔ میرے اُگے جھوٹا میں
گاتے ہو رہیں گا۔ اُٹیا ای۔

دُتہ: جھوٹے میں شینت کدے دی نیں ملے۔

صوباں: میتھوں کی کونا ایں۔ میں ٹاہلی ادھے ہو کے سب کش سُن

لیا اے۔ ادھناں کالے منہ آیاں ناں دل کے مینوں گاہاں

دین اُٹیا سیں۔

دُتہ: اوہ کالے منہ والیاں تے نیں۔ شینت توں تے کالے منہ

آں۔ میں تے کدے دی نیں آکھیا جی توں ہے گی ایں۔

صوباں: ہن ایویں کہنی نہ جا۔ بندھی بندھی گل کر۔

دُتہ: میں تے بندھی گل کری جاندا آں۔ — ہے ناں؟

صُوباں: سِدھی گُل! جیہڑا ہجّار روپیہ تیرا میاں چھڈ کے مریا اے
توں مینوں کیوں نہ دسیا بھلا۔

وِتہ: مال امان دے مینوں تے پتہ دی نیں بئی میاں ہجّار چھڈ
کے مریا اے۔

صُوباں: تے ادبناں توں جو پیا دسدا سیں۔
وِتہ: اوہ تے آپے اسی پیاں کہندیاں سن۔ بیکوں تے پتہ دی نیں۔
صُوباں: توں تے آہندا سیں بئی بنگ دی پرچی توں سانجھ کے
بندھی دھج رکھدا ایں۔

وِتہ: میرے کولے تے کوئی بندھی ہے اسی نیں۔ آہ قہقہ دی میں
کار دی پاٹی پھرناں آں۔

صُوباں: تے اوہ ہجّار روپیہ۔

وِتہ: شادو آکھن لگی تیرا میاں ہجّار چھڈ کے مریا اے۔ تے
مینوں پتہ اے۔ میں کیہیا آہو چھڈ کے مریا اے۔ میں
بھلا انکار کریں کردا۔

صُوباں: تے تیرا میاں کش دی نیں چھڈ کے مریا؟

وِتہ: کیوں نیں۔ جیلداراں دا قہجہ چھڈ کے مریا اے۔ میں ادبناں
دے سٹھ روپے بھرنے نیں۔ میسٹریں نے اک داری ہتھ

اوسمار لئے سن شینت ۔

صوبیاں اتے فیر توں شادو لال کیوں آکھیا ہئی تیرے کوئے بنک
وئی پوچی اے ۔

روتہ : اوہ تے یں ۔ شینت ۔ یں تے یں آکھیا اوس آپے
اسی آکھیا سی ۔

صوبیاں : تے توں مھوٹ ماریا ناں فیر ۔

روتہ : مھوٹ تے یں ادہناں مال مارا سماں پیا صوبیاں ۔ تیرے
مال تے یں

صوبیاں : جا دفع ہو جا ایسے دیلے ۔ ادہناں مال مھوٹ مارا ایس
تے میرے مال خبرے ک چلتر کھیڈا ہونویں گا ۔ اتوں منہ
دیکھ بھولا جیہا بنایا سو ۔

روتہ : منہ تے اندوں دی شینت بھولا امی اے ۔

صوبیاں : میں آہنی آں دفع ہو جا میریاں اٹھاں اگوں ۔

روتہ : میری عرج تے سن لئے ۔

صوبیاں : میں آہنی آں میرے مال گل نہ کر ۔ کیدے چلتر کھیڈا

اے ۔ میں جا کے منیوں توں صاف صاف دس دینا لئے

روتہ : ادہنوں نہ دسیں ۔ یں تے شادو تے رعتے نال کوڑ پیا

ماروا ساں . تیرے نال تے میں . صوبیاں . گل سنیں صوبیاں .

صوبیاں : اُج تڑن بعد مینوں بلایا تے میں جرتی لاہ لواں گی .

دِتہ : میری عرج تے سن لے . صوبیاں . صوبیاں .

صوبیاں : اڈر پچیدی لے بے مینوں واج ماری نے میتھوں بُرا کوئی
نیں ہووے گا . میں جانی اں مینیں کو لے . بے ایمان کسے

تھانہ دا . جا دفع ہو جا .

دِتہ : صوبیاں . صوبیاں . گل تے سن صوبیاں . مینوں معافی دے دے .

شیت . تے ہن کی ہووے گا اٹھ دینا شکشا . بے صوبیاں

شیت میری گل سن جاندی . پر میں . شادو . شادو . رحمتے .

شیت رحمتے اک محل تے سن تڑن ایتے ای ایس .

شادو : جا دے دفع ہو جا بھٹری بوتھی والیا .

رحمتے : کوڑیا بے ایماناں تینوں قسرم نہیں آؤندی .

دِتہ : میں قسے مینیں نال میری گلن چلیا ایس .

شادو : میرے مینیں داناں لیا تے میں لہتر ماراں گی مُنہ تے .

دِتہ : میرے مُنہ تے . کیوں بھر شیت میں تے . تیرے مینیں

نال گل کراں گا . کیوں رحمتے .

رحمتے دفع ہو جا دے . کالے مُنہ والیا . ایس تیراں ساریاں

گلاں سُن لیاں نہیں۔

شادو: کتھے اے اوہ پرچی بنک دی۔

وِٹہ: میں تے بند ی وِچ رکھدا آں سنبھال کے۔

رحمتے: تے کتھے اے بند ی۔

وِٹہ: گھرے پئی اے۔

شادو: تے کتھے اے تیرا گھر؟

وِٹہ: گھر! پند ہور کتھے۔

شادو: پند وِچ وِڑ کے تے دیکھ جے میں تیریاں ریراں نہ کرا

چھڈاں لالے گلجھار کوہوں۔

وِٹہ: بھلا میں تیرا کی گویا اے۔

رحمتے: چل نی شادو۔ دفع کر سو۔

شادو: بھونکی جا کتیا۔ پند وِڑ کے تے دیکھیں۔ جے تیریاں بوٹیاں

نہ کردا کٹاں۔

وِٹہ: پر میری اک گل تے سُن لے۔ شادو: میری اک عرج اے۔

شادو: جا دفع ہو جا۔

وِٹہ: رحمتے میں تیرے مینیں نال میری لگ جاں گا۔

رحمتے: ساڑے گھر وڑیا تے میں تاں وڑھ چھڈاں گی۔ سُنیا

اسے کہ نہیں۔

دو تہ پُر۔ شینت۔ میری اک عرج تے سُن لو۔ میں۔ آہناں آں
 بی شادو۔ رحمتے۔ توں آکھیا سی تے میں آکھیا سی بی شینت
 ہمار روپیہ ہے گا۔ (واج دے کے) گل تے سُنو۔ کھلو تے
 سہی۔ اللہ دیا شکشا۔ منگ دی گئی تے ہمار روپیہ دی گیا۔
 شینت ہن میں پنڈ دج دڑنا دی اوکھا اسی ہو گیا۔ اللہ
 چتے لے منٹ دج ہمار دے دتا سی۔ تے نالے پیار کرن
 آیاں باہیاں دی تے شینت او سے نیں منٹ دج اسی لے
 لیا۔ اللہ دیا شکشا چل! ایتھے تینوں کسے رہن نیں دینا۔ نالواں
 ہووے تے فیر بھانویں آ جانویں۔ پُر ہمار روپیہ، پچارا اپنے
 پنڈ دج آ کے دی گڈھ دج نہ رہیا۔ تے باہر جا کے
 کدوں نیڑے آون لگا اے۔ پُر فیر دی چل۔ شادو اشنے۔

(فیڈ آؤٹ)

۴

« موٹر دا سٹارٹر چلدا اے ، فیر رُک جاندا اے ۔ جہا کو انجن
 بولدا اے فیر کھڑو جاندا اے »
 رضیہ : کیوں بھاجی ، گُل کی اے ؟
 جمیل : پٹرول فیر رُکن لگ گیا اے کبھت ۔ پتہ نہیں کی ہو گیا اے
 ناہیدہ : اسیں اُتریئے اگر

جیل: تہاڑے اُترن مال کی بنے گا۔ بیٹھے رہو۔ ایویں تکلف نہ
کراؤ۔

رضیہ: پیئرو دی دیکھو۔ شاید اوہرے وچ ہوا کم ہو گئی ہو دے۔
جیل: پیئرو دی خیر اے۔ لیکن خیر دی نیں۔ کھسہر جادو میں دیکھ
ای لاں۔

رضیہ: ایہہ کیہڑا پنڈ اے بھابی؟
جیل: خدا جانے۔ میں کیہڑے پنڈاں وچ پھردا رہندا آں۔
ناہید: راہ تے ایہو ای اے ناں ڈاک بنگلے دا؟
جیل: راہ تے شاید ایہو ای اے، لیکن ایہہ پیئرو وچوں ہوا فیر
نکل پئی اے۔

رضیہ: شاباش۔
ناہید: تہانوں کیا سی ناں بی علیحدہ پیئرو مال لے کے چلو۔
جیل: تئیں نے بس رلے ای دے سکدیاں او۔ دوسرا پیئرو
تیار ہوندا تے میں مال لے کے نہ چلدا کھلا۔
رضیہ: لیکن ہوا تے بھری جا سکدی اے ناں۔
جیل: ہوا تے بھری جا سکدی اے۔ پھ دو دو کم اک دم نے
میں ہو سکدے۔

ناہید: اسیں باہر بیٹھے ، شاید تہانوں آسانی ہووے۔

رضیہ: ناہید نیکو تے سہی۔ باہر بڑا ای خوشگوار سماں اے۔

ناہید: چھوٹا جیہا گاؤں اے۔

رضیہ: دیہاتی لوگ اسی طراں رہندے اے گھسڑ کے۔ بڑی

unhealthy ہندی لے اہناں دی

جمیل: بی دیکھو۔ تئیں لوگ ایتھے آرام مال بہہ جاؤ۔

رضیہ: تسی کتھے چلے او۔

جمیل: میں کاربٹر کھول کے دیکھن لگا آں بی تیل کیوں وکدا؟

ناہید: لیکن مہا؟

رضیہ: اوہ کسے دیہاتی کولوں بھروا لاں گے اک دو آنے دے کے

وچارے بڑے سوٹ ہوندے اے پنڈے رہن والے۔

ناہید: بجا جی پمپ کتھے اے؟

جمیل: وکی دچ اے۔ یخنوں زیادہ پریشان نہ کرو۔ میں کم کر پیاں۔

ناہید: رضیہ کھیت دی سیر کرو گے؟

رضیہ: مائے چھوڑو، ایہ کھیت وغیرہ تصویریاں دچ زیادہ اچھے

لگدے اے۔ تئیں اوہ پیٹنگ دیکھی اے "کنار دریاں

بڑی اچھی اے۔ نہایت دلکش۔

ناہیدہ: اے درخت کافی اچھا لگدا اے بظاہر۔
 رضیہ: ہوں، لیکن علیحدہ جیہا اے ناں — ایہہ کی درخت
 اے جمیل بھائی؟

جمیل: میں کیا مینوں پریشان نہ کرو میں پیچ رکھ کے بھل جاں
 گا۔ ایہہ ٹاہلی اے ہور کی ایٹھے صنوبر ہونا سی!
 رضیہ: اچھا بئی ایناں نوں ڈسٹرب نہ کریئے۔ خدا دے واسطے
 جلدی کرو۔

ناہیدہ: ایس جگہ بیٹھ نہ جاییے؛
 رضیہ: بڑی ہٹی اے۔ لیکن خیر فیرو کی کوئی اٹ وغیرہ مل جائے
 تے اچھا اے۔

ناہیدہ: اٹ۔ غیرہ تے مشکل اے۔ میرا خیال اے کھڑے کھڑے
 اسی نظارہ دیکھنے۔

رضیہ: نظارہ سواہ اے۔ پتہ نہیں جمیل بھائی کدھر لے آئے ہیں
 اوہ دیکھو ٹاٹرتے بالکل بیٹھا جا رہیا اے۔
 جمیل: اگر تئیں اسی طرح گلاں کر دے رہئے تے میں کش دی
 میں کر سکاں گا۔

ناہیدہ: اچھا بئی خدا دے واسطے تئیں اپنا کم جاری رکھو۔

رضیہ: میرا خیال ملے اوس آدمی نوں بُلا کے ہوا بھرن داکم اسی
سوچئے۔

ناہید: کیوں بھاجی کی خیال اسے۔

جیل: بلاؤ بلاؤ۔ لیکن میرے نال زیادہ گل نہ کر دے۔

رضیہ: اسے بتی۔ اوہ آدمی۔ دیکھو... دیکھو... اوہ آدمی۔

دوٹہ: اہاں جی۔ مینوں بلایا اسے جی؟

ناہید: اہاں اہاں دیکھو ادھر آؤ۔

دوٹہ: اچھا جی۔۔۔ حکم کرو جی، میں شینت تہانوں دیکھیا وی

سی جی۔

ناہید: کیا نام ہے تمہارا؟

دوٹہ: میں جی؟

رضیہ: بتی تیرا نال کی اسے؟

دوٹہ: اللہ دوٹہ جی، میاں اٹھل دا۔ ساڈی پیل اسے جی اوہ

شینت تے میں گوڈی دینا ساں جی پایا۔

ناہید: دیکھ بٹی۔ ایہہ ساڈی موٹر وچ ہوا بھر دے وڑا۔

رضیہ: تینوں چوٹی ملے گی۔

دوٹہ: اچھا جی، شینت تے فیر میں چوانی نال کی کراں جی

ناہید: کرنا کرانا کچھ نہیں۔ بس تینوں تیری محنت ملے گی۔

وتہ: پر جی فیر، میں شینت..... ہچٹا جی.....

رضیہ: بھاجی ذرا ڈکی کھول کے پمپ تے نکال دیو۔

ناہید: اوہنوں فٹ وی کر دیو سانوں تے پتہ نہیں چل سکا۔

جمیل: ذرا ٹھہرو..... اے..... اچھا..... میرا خیال اے میں اینوں

پمپ کڈھ امی دیوال..... کیوں بی کی ماں اے تیرا؟

وتہ: جی اللہ وتہ مینیں اسمعیل وا۔

جمیل: شادی شدہ ایں؟

وتہ: ہچٹا جی۔

(رضیہ تے ناہید مہدیاں نہیں)

جمیل: شادی ہوئی اے تیری؟

وتہ: تہوں والی اے جی انگلیاں ماریاں نوں۔ تے نالے اوہدا

تاں صوباں اے جی.....

رضیہ: اکی کر دی اے صوباں،

وتہ: جی اوہ کم کر لیندی اے سارا۔ تے نالے شینت گادوں

وی کڈھ لیندی اے.....

ناہید: اچھا اوس نوں بکلا کے یامیں آیتھے۔

رضیہ: گانا سنائے گی تے اسیں اوہنوں بڑی اچھی پسینہ دیاں گے
کھان والی۔

دو تہ: میں کیوں بٹا کے لیاناں جی۔ اوہ تے میری منگ اے
شینت!

جمیل: نے بی ایدے اتے پیر رکھ تے ایس طراں دبا ایہنوں
زور نال۔

دو تہ: چچا جی.... تے فیر شینت.... کنا کو پٹنا اے جی؟
جمیل: میں تینوں آپے وس دیاں گا۔ توں دباؤ جا۔
دو تہ: بسم اللہ دی برکت۔

(ہوا بھرن لگ پیندا اے)

رضیہ: ناہید اوہ دیکھو.... نسواری رنگ دی گائیں۔ بڑی
خوبصورت اے.... ہے ناں؟

ناہید: اور بڑی صحت مند دی اے.... دیکھو ناں کینیاں مضبوط
تاناں اور گردن وغیرہ دی....

رضیہ: کھلی ہوا وچ اے ناں شاید.... آکیجن خوب مل دی لے۔

ناہید: نگہ ایہہ سے سنگ کیوں ہے نہیں....؟ کیوں بی... اوہ گائیں
بغیر سنگاں والی ساڈے ٹک دی اے...

وِٹہ: جی گل اے بی شینت گھاواں دے بنگ دی ہونڈ

نیں۔ تے باجیاں باجیاں دے کوڈھ دی دیندے نہیں۔

تے اوہ شینت دوجیاں گاناں دی ہونڈیاں نہیں جاندرو

ای گھونیاں اوہ تال جی ولتئی گاناں ہونڈیاں نہیں۔

تے پر اوہ جیڑی اے ناں جی ساڈی پھلی وچ۔ اوہ دے

بنگ ایس کر کے نہیں بی اوہ گاں میں کھڑا اے۔

(فیر ہوا بھرن لگ پیندا اے)

ناہید: اوہو رضیہ اوہ تے خچر اے۔

رضیہ: دوروں بالکل گائیں لگ رہی اے۔ سہے ناں۔

ناہید: واقعی۔

ناہید: کیوں بی تہاڈے ایس گاؤں وچ سینا اے۔

وِٹہ: ہچھا جی۔

ناہید: میں کچھ رہی سی تہاڈے ایستھے سینا اے؟

رضیہ: مندارہ اے؟

وِٹہ: نہیں جی ایستھے تے شینت۔ پنڈاں تھانواں وچ کھتے جی۔

ناہید: کوئی ہو رتھیر وغیرہ یاں۔

رضیہ: یاں مگر یاں کوئی ہو ر ایس طراں دی چیز؟

دو تہ انہیں جی۔ اسیں تے بس جی شینت
 ناہیدہ تے فیرتسی لوگ شام دا وقت کس طراں گزار دے اوہ
 دو تہ : اسیں جی شینت نیں کھشے دے بوسے تے رے دے
 آں۔ میں چٹا یا اے نواں۔

رضیہ : چٹا ؟

دو تہ : او جی اوتھے اسیں تے نالے جیوا گھیار کھنکھائی گائیں دی آجی۔
 ناہیدہ : کھنکھائی ؟

رضیہ : کوئی دیہاتیاں دا گیت ہونا ایس۔ بے چارے ! دیکھو ناں۔
 کسے ناں کسے رنگ وچ اپنا شوق پورا کر دیندے اے۔

جمیل : بی توں اپنا کم کری آ۔ گلاں وچ نہ لگ جا۔

دو تہ : آہ تے تپ گیا اے جی تہاڈا نلکہ جیہا۔

رضیہ : توں گھبرا ناں بی ایس توں گرم ہوئی جان دے ناہیدہ
 توں اپسپ توں نلکہ کہہ رہیا اے۔

ناہیدہ : ہوں میں سمجھدی آں۔

دو تہ : فیر ہوا بھرن لگ پیندا اے

رضیہ : دیکھو ناں ، ناہیدہ ایناں دیہاتیاں دے رہن سہن دا اپنا

اک الگ اسی طریقہ اے۔

ناہیدہ: انہاں غریباں لئی تے اہل اوہی پتھر اور دھات دا زمانہ
اے۔

رضیہ: بالکل! ایناں بے چاریاں لئی سافل مزدور کش کرنا چاہیدا اے
ورنہ آئندہ سو سال تک ایہ ایسے طراں غیر مہذب اہی
رہن گئے۔

ناہیدہ: کش لوگ کوشش کر رہے نے۔ دیکھو ناں ساڈے
ملک دی بیشتر آبادی دیہات تے مشتمل اے۔
ناہیدہ بے شک۔

رضیہ: کیوں بئی کدی کار دیکھی اے اگے دی۔
وقتہ: ناں جی دیکھی اے۔

ناہیدہ: چڑھیا دی این کہ نیں؛
وقتہ: چڑھے سال جی راک داری شینت۔ جہدوں دوٹاں پان
آلے آئے سن تے سافل موڑاں تے بٹھا کئے گئے سن جی
رضیہ: الیکشن دے زمانے دی گل کروا اے۔
ناہیدہ: بکتے کو جھوٹے دتے سی تہانوں۔

وقتہ: پس جی لے گئے سن۔ آدندی داری تے اسیں آپے اہی
آئے سال۔ بہت سوہنیاں سی موڑاں۔ ایہ تہاڈی موڑ

دریاں تے رنگ برنگیاں سی جی۔

جھیل: شاباش بی۔ ذرا جلدی جلدی ہتھ مار۔ بس تھوڑی جیہی کسر رہ
گئی اے۔

دوڑ: ہچٹا جی۔

(فرپمپ چلانا اے)

جھیل: میں کیا کٹ چنچ وغیرہ ہے تہاڑے کول؟
رضیہ: کیوں؟

جھیل: بی ایہوں کٹ دینا اے ناں۔

ماہید: میرا خیال اے میرے پس دہج ہے۔ ٹھہرہ میں ویندی آن

جھیل: اے ضرورت نیں۔ ممکن ہے موٹر فوں دھکا ای لگوانا

پوسے۔ میں فقط پچھیا سی۔۔۔ بی شاباش۔ بس کر۔

بس۔ شاباش... کی ناں دیا سی اپناں؟

دوڑ: اللہ دوڑ جی مینیں اسماعیل وا۔

جھیل: تے منگیتروا ناں؟

دوڑ: میاں کھیرا۔

(رضیہ تے ماہید ہمدیاں نہیں)

جھیل: رہس کے، نیں بی جیہے ناں تیری شادی ہونی اے۔

دُتہ: صُوباں جی تے نالے شہیت ... اوہ ساڈا نمبردار لے

جی اوہ اوہ جیڑا (واج دے کے) چاچا کھیریا

چاچا ادے چاچا چاچا کھیریا۔

کھیرا: (دُوروں) کیوں؟ کون اے؟

دُتہ: میں آں دُتہ چاچا۔ ایدھر آنویں ناں۔

کھیرا: کیوں کھیرا اے۔ کی دولا پائی جاناں ایں؟

دُتہ: ایدھر آنویں ناں۔

کھیرا: ہلا نعا آناں آں (بیڑے آ کے) اسلام علیکم۔

جمیل: وعلیکم اسلام۔ تسبیح ایں پنڈ دے نمبردار او۔

کھیرا: جی! نرماؤ!

جمیل: کش نیں، بس تہاڈے اند دتہ ناں گلاں کر رہے ماں۔

ساڈی موڑ ذرا خراب ہو گئی اے۔

کھیرا: تے کدھر جاناں ایں۔ جوگ سدا دیئے موڑ چھکن نوں۔

جمیل: نیں ٹھیک ہو جئے گی معمول جیہا نقص اے۔ ذرا ہوا

دی بھرائی سکتے اوہ اللہ دتے صاحب لے بھر دتی

اے میرا خیال اے

کھیرا: آہ یہیاں تہاڈے نال نیں؟

جھیل: اہوں، ذرا پنڈ دی ہوا کھان موٹر وچوں نکلیاں سی تے...
 کھیرا: اوئے تے توں نلیقا۔ کھو رینا ایں منہ چک کے۔ پنڈوں
 موڑے پھڑیا نویں آ۔

دو: اینیں تے چاچا شینت.....

جھیل: نئی نیں موڑھیاں دی کوئی مزدورت نیں، بس اسیں ہن جان
 دلے ای سی۔

کھیرا: لوڈ جھٹ تے ہو ر ٹھہر۔ ساڈے پنڈ نوں بھاگ لا کے
 ایڈی چھتی ٹرن لگے جے... آہ لے اوئے منڈیا۔ اوئے
 وتیا... کھنو میں پگ لاه لاں... ہے آہ لے... لے
 پھڑ او ہدروں دچھا سو مابل دے تھتے۔

دو: لے چاچا— ہے۔ آہ لے —

کھیرا: اوئے پزاں کر کے — روڈا کلاہ ہیٹھوں — لوڈ پتر بہہ جاؤ۔
 رینیہ: ہربانی... پگڑی بچان دی کوئی مزدورت نیں سی۔
 ہامید: ساڈی موٹر جو ہے کول۔ مزدورت ہوئی تے اسیں اندر بیٹھ
 بانواں گیاں۔

کھیرا: کی ہو گیا پتر۔ بہہ جاؤ۔ دھیاں سادیاں پگیاں تے پیر رکتن
 تے ساڈا مان دوہد جانا اے۔ بہہ جاؤ۔

رضیہ : ایناں دیہاتیاں وا اپنا ای سوچن دا انداز ہوندا اسے

ناہید : مائے کئی نیلی گڑی اے۔

کھیرا : بہہ جاؤ پتر۔ تے نالے ایہہ وٹو بئی لسی پیو گے کہ دودھ

ناہید : شکریہ بابا ساڈے کل چاروی تھرمس اے۔

وتہ : چاد تے شینت لکین روج ای پیندے اد جی۔ آج ساڈے

پنڈ دا دودھ دی۔ تے نالے ادہ شینت دینا چلدا اے

ناں چاچا ؟

رضیہ : آٹ توبہ۔ آیتھے تے بڑیاں موٹیاں موٹیاں کھیاں ایں ناہید

وتہ : پتلیاں کھیاں دی ہیگیاں۔ پر جی اور شینت پنڈ وچ ہون

گیاں ایس دیلے !

کھیرا : چپ کر اڈے بے نقو نا — تے تئیں پنڈ میں چلے

جمیل : مہربانی ! ایس وقت تے مشکل اے ، پھر کسی وقت سہی۔

کھیرا : اچھا تے بے ڈیر ہوندمی اے تے ایہہ حکم کرو بئی پیو

گے کی۔

جمیل : بس شکریہ۔ پی پتا کے چلتے سی شہروں۔

کھیرا : گل سن اڈے ترک اراں۔ اڈے منڈیا کی ناں اے تیرا دتیا۔

وتہ : دس چاچا۔

کھیرا: دکن وچ گل کر کے، سمجھ گیا ایں کہ نہیں! لے ہن جھٹ کر۔
 دتہ: آیا سمجھ چا چا۔ میں تے شینت تن منٹ للوں۔
 کھیرا: رواج دے کے، تے نامے اوہ سدھی لیا میں بختاں نوں گھرے
 نہ ہر دے تے ٹیکھاں دے ڈیرے تے دیکھ لیں۔
 دتہ: (دوروں) چنگا۔

کھیرا: تھارے تے ہنہ سارے امی بڑ گئے نیں۔ کھاو جاڑ میں
 کھوہ نوں پانی لے آواں۔

جمیل: کوئی ضرورت نیں۔ میرے کول زوالا اے۔ ٹھیک اے۔
 بس صاف ہو جان گے۔

کھیرا: ایناں کڑیاں نوں آکھو بہ جان۔ میری تے شدید بولی دی
 نیں سمجھیاں۔

رضیہ: ایہہ گل نیں بابا۔ اسیں ٹھیک ایں۔ شکریہ۔

ناہید: میرا خیال اے بھاجی، ہن چلنا چاہیدا اے۔

جمیل: جی آہ۔ بس میں ذرا ایہہ تار دیکھ لوں۔

کھیرا: بھٹ کو ٹھہرے نیں۔ ساڈے پراونے جے۔ ساڈے ہنڈ

آئے جے کش سائوں دی کھدست دا موقع دیتو۔

ناہید: بڑی خدمت اے بابا، اوہ آدمی کتھے گیا اے؟

کھیرا: آجاندا اے۔ تئیں بیٹھو تے سہی۔ میری دھی دی آندی
اے۔ ادھنوں دی مل لیا جے۔

رضیہ: تہاڈی لڑکی کی کر دی اے بابا۔

کھیرا: دھیاں کی کرنا ہوندا اے پتر۔ آج ساڈے گھر دا بھاگ
اے۔ کل دیہڑا سُجا کر جائے گی۔ کڑیاں چڑیاں نوں کم
تے نین ڈاھیا جاندا ناں۔ جو اوہناں دے رُوح آدے کرا۔
ناہید: دیہات وچ عورتاں کوئی کم نین کردیاں؟

کھیرا: جے دیکھو تے کوئی کم نین۔ تے جے دھیان مارو تے بڑا
کم اے۔ ساریاں شانناں ای اوہناں دے نال نین کہ۔

رضیہ: میرا خیال اے ناہید کہ دیہات وچ عورتاں روزمرہ زندگی
وچ حصّہ نین لیندیاں ایس وجہ نال ایہہ لوگ ہور دی
پچھے نین۔ تہاڈا کی خیال اے؟

ناہید: بالکل ایہہ وی اک بہت بڑی وجہ اے۔ پنڈ گندے دی
ایسے وجہ نال نین کہ ایتھوں دیاں عورتاں کم نین کردیاں۔

کھیرا: ایہہ تے خیر ناں آکھو، سگوں اوہناں دے کرایاں ای سکر

کم ہوندے نین۔ تے اوہناں دے کہیاں ای ہل دگدے

نین۔ سوانیاں کھیت وچ پیر نہ یوں تے کٹک نوں سڑے

نیں گدے۔ تے جے ادہ.... پرتیں بہہ جاؤ پتر۔ مینوں
ایناں کہن دی آگے تے کدے لوڑ میں پئی۔

رضیہ: بابا کس طراں بہہ جانیے سانوں عادت نہیں۔
ناہیدہ توں اپنی پگڑی چپک لے بابا ہو۔ پھٹ جائے گی۔
کھیرا: کھیر سلا اے پتر۔ پگ بھانویں لیراں ہو جاوے پگ امی
دھندی اے۔ رب کرانے اینوں کسے دا ہمتہ نہ پوے۔
رضیہ: ایہہ بیچارے مالے تک پگڑیاں وگڑیاں دے چکر وچ ای
رہ رہے ہیں۔

ناہیدہ: بتی ایناں دا اک اپنا طریقہ جو ہو یا۔ ویسے ایہہ لوگ بُرے
نیں۔

رضیہ: ال نہیں۔ اگر ایناں نال حد وچ رہ کے دوستی کیتی جاوے
تے مفید ثابت ہو سکدے اے۔

ناہیدہ: لیکن اکھڑ بڑے ہوندے اے۔

رضیہ: بھائی حمید دورہ کر دے رہے اے نال پنڈاں دا۔ کہنے
سی اکثر اینے نہیں جتنے گھرے ہوندے اے، مثلاً تیں ایہہ
نیں دس سکدے کہ ایناں دا اگلا قدم کی ہودے گا۔

ناہیدہ: اگر ایہہ اپنیاں قوتاں اپنی تربیت دل لادن تے کافی مفید

کم کر سکدے نہیں۔

رضیہ: ضرور! کی عمر اسے بابا تیری؟
کھیرا: دو ماں اُسے سمجھ رہے۔

ناہید: باٹھ رہے؟ بابا توں تے بالکل جوان نظر آؤندا ایں۔
کھیرا: ساڈیاں جوانیاں تہاڈے جواناں دے ای ہر تے نہیں
ناں۔ تئیں جوانیاں مانو، سکھیں دوسو تے ایں جوان آں،
تے جے تہانوں تہی واہ لگ جائے تے پتر فیر اسیں
جیوندیاں ای مر جانا اسے کہ۔

رضیہ: ایتھے سب توں زیادہ زمین تیری اسے بابا؟
کھیرا: جھیناں تے شماناں وا مالک تے اوہ نیلی چھتری والالے
اسیں تے اوہدے گویاں دے گولے آں۔
ناہید: لیکن نمبر دار تے توں ای ایں ناں بابا۔
کھیرا: اوہ تے بس ایویں بیدھ مارن وا جیلہ اسے پتر۔ گویاں وا
دی کوئی ناں ہوندا اسے بھلا

رضیہ: تئیں اپنی گندم اگانڈے او، فصلان پیدا کردے او فیروی
تہاڈی حالت اچھی نہیں ہوندی۔ ایہہ کیوں بابا۔
کھیرا: دیکھیں ناں جہیہ سے کول گنتی وچ نانواں تھوڑا ہودے پتر

اوہ گریب نہیں ہوندا۔ ساڈے بھانے تے گریب اوہ ہوندا
 اسے جیہڑے کو لے داسے گنتی دی ہودن تے نانویں دے
 ہونکے بے انت ہودن۔

جمیل: بی جلدی کرو، کار تیار ہو گئی اے۔

رضیہ: کڈ! پیہ دی ٹیک اے ناں بھاگی۔

جمیل: بالکل۔ ایہہ تن چار گھنٹے تے آسانی ناں کڈھ جائے گا۔

کھیرا: تیار ہو گئے جے!

جمیل: ناں بابا فیر کسی وقت چکر لگاناں گے۔

کھیرا: ساڈیاں سدھراں تے ایویں ای رہیاں۔ راک گھرا پنڈ دا

پابندے تے سب نوں کھشیاں چڑھ جانڈیاں۔

رضیہ: اگلی دنے سہی بابا۔

ناہیدہ اوہ آدمی... اوہ جیہڑا... جمیل بھا ٹھہرنا او آ رہیا اے۔

کھیرا: ادے چیتی کر اوئے منڈیا۔ قدم چکی آ۔ پرانے ٹر چتے نیں۔

دوٹ: میں لغا آؤناں شینت... تے نالے چاچا۔ بختاں دی آدمی

اسے لغی۔

کھیرا: اوئے توں تے جیلہ کر... شاداشے... جہا کھڑ دیو جے

جمیل: ضرور... ضرور.....

رضیہ: ذرا اگلی سیٹ توں میرا پرس پکڑانا بھاجی۔
 دتہ: ادہ چاچا۔ میں پہلاں گھر گیا۔ تے فرشتیت اودھر شیکھاں
 دے۔ تے بھتاں... فرشتیت مینوں ہٹی تے ملی۔ آہندی
 سی صابن گھرے رکھ کے آئی آں۔

کھیرا: ادے توں اداں ایدھر پھرا... آ لوڈ پٹرو ساڈے پنڈ
 آیاں جے۔ ہور تے کش نیں... ایہہ دو دو روپے...
 تے اک اک لیرا... ساڈیاں دھیاں دے ہتھیاں دا کتیا
 ہو یا اے۔

رضیہ: او شکریہ۔ شکریہ بابا۔ ایس دی کوئی مزدورت نیں۔
 کھیرا: دیکھیں ناں لوڑ تے بندے دی بندہ کدے پوری کرای
 نیں سکدا۔ ایہہ تے بس ایویں ساڈا پینڈواں دا ہتھیں
 بدھی چا ہوندا اے۔

جمیل: نیں نیں بابا۔ کوئی گل نیں۔ ایہوں رہن ای دیو۔
 ناہیدہ: بابا ایس اے چیزاں کی کراں گے۔ شہر دپج ایس طراں
 دیاں چنیاں نیں لیاں جا سکدیاں۔
 کھیرا: تھیں بھانویں ابھان نوں دس کرناں پراں لجا کے سسٹ
 دینا جے پر...

رضیہ: ایویں خواہ مخواہ تہاڈا وی نقصان ہوسے گا۔ سوچو ناں بابا۔

ناہید: موٹر وچ جگہ وی تے ہے نیں۔

رضیہ: سُن بئی... توں... اد بئی آدمی....

وٹہ: ہاں جی۔

رضیہ: آوے چوٹی۔ شاباش... پکڑنے... اوہ لے لے

نا بئی۔

ناہید: تیری محنت وی چوٹی اے بئی۔

وٹہ: کاہی جی شہیت۔ مینوں تے چاچے کھرے نے آپ

پنڈ بھیجا سی۔

جمیل: ادہ بئی پنڈ جان دا نہیں ہوا بھرن دا مختانہ اے۔

دتہ: ہکھا جی ہوا بھر دیناں جی۔

ناہید: نیں نیں ہواتے ٹھیک اے۔ شاباش۔ ایہہ پکڑیں ناں۔

رضیہ: تئیں چلاؤ وی گڈی بھا جی۔

(موٹر سٹارٹ ہوندی لے)

رضیہ: سُن بئی۔ ارے تے ہو... ایہہ لے... میں چوٹی ایتھے

سٹ دینی آں... شاباش۔ اٹھا لئیں۔

(موٹر سٹارٹ جاندی لے)

کھیرا: اوسے ایہہ کی کرن لگا ایں بے نقوفا۔
 دتہ: میں شینت شینت چا چا اے چوانی اے۔
 کھیرا: رہن دے ایس چوٹی نوں ہتھ نہ لائیں دتیا۔ جے ایہہ
 چوانی پنڈ لے گیوں تے بستی وچ فقنا نفسی بے جاوگی تے
 سارا پنڈ دکھ د دکھ ہو جائے گا۔ رہن دے ایتھے ای۔
 آہ پھر اے بیڑے نے جا گھرے تے اراں پھڑا
 مینوں کیہی۔ میں ایہہ چوانی ایتھے ای دب ویال
 یا شاداشے دے مینوں کیہی
 (ہنڈ آؤٹا)

۵

سمیلا : بے بے ! بے بے !!
 نورال : کیوں کی گھل اسے ؟
 سمیلا : کتنے ایسے بے بے ؟
 نورال : ایتھے آں کوٹھری دپج ہو رہی کتنے دفع ہونا سی۔
 سمیلا : انیرے ہو کے ، بے بے چاچی عمری دے گئی میں ؟

نورال: جانواں گی نال۔ توں مہنے کا ہلا پے گیا ایں۔
سمیلا: بے بے بے کسے ہور سوال پا دتا تے فیر کدرے۔ میں تے
گش نیں آہندا۔ بے بے توں آپے ای سوچ لے۔

نورال: سوچیا ہویا اے۔ ایویں چتھا نال پے جایا کر۔
سمیلا: میں تے ایویں گل پیا کردا ساں۔ بیویں توں ٹھیک سمجھیں
آویں ای کر بے بے میں کوئی.....

نورال: آہو آہو میں آپے کر لاں گی سب گش۔
سمیلا: تے چادر کتھے اے تیری بے بے۔ ویکھ خاں کئی سردی
پئی پئیدی اے تے توں دھیان ای نیں کر دی۔

نورال: چکی پیٹھن بیٹھی ساں تے لاه چھڈی سی۔
سمیلا: اودوں لاه چھڈی سی تے ہن لے دی لینی سی۔ بے
کدھرے تینوں پالا پولا لگ گیا تے اسیں کدھی ماں نوں
ماسی آکھاں گے۔ کتھے اے چادر؟

نورال: دو بے اندر پئی اے۔
سمیلا: ٹھہر جاتینوں یا دیاں۔
نورال: میں آپے لے لاں گی روٹی ٹکڑ کر کے
سمیلا: میاں کدھر گیا اے؟

نورال: اللہ جانے کدھر گیا ہے۔ آج فرمنا سجا یا سو۔
سمیلا: کیوں؟

نورال: اللہ جانے۔ تئیں دسی تے گل کردے آٹھا پھانیں دھپے۔
سمیلا: میں تے آج سویر وا مینیں نوں لیا ای نہیں۔
نورال: توں نیں تے گاموں کوئی بے نقونی کیتی ہونی اسے۔
سمیلا: گاموں آیا سی گھرے؟

نورال: دوپہراں ویلے آیا سی روٹی کھان پر اوس میرے سامنے تے
کوئی گل نیں کیتی۔

سمیلا: ایہہ اے ناں جیڑا پھوٹا، حیدری۔ ایہہ بہتیاں جھٹاں
کروا رہندا اسے۔

نورال: میں اوسنوں سو واری بھجایا اسے بی میاں لے تہاڈا
بڈھا لے تے پڑھا ایانا اک برابر ہوندے نیں پر اوہ کسے دی
سن وا ای نہیں۔

سمیلا: آج اوہنوں آلیں وے گھرے بے بے۔ میں اوہدے نال
دو وز ہتھ کراں گا۔

نورال: بہن وے توں کش نہ آکھیں۔ متے ہو کوئی سیایا پانویں۔
میں آپے امی گل کر لاں گی اوہدے نال۔

سمیلا : حیدر تیری مرجی بے بے۔ پر حیدری باہلا اسی بے ابد ہوندا
جاہدا اے۔

نورال : میں ادھنوں سمجھا لاں گی۔ توں اپنی فکر کر۔ اُدون توں کیوں
کھلا اپنے مینیں نال کھیریا میں ؟

سمیلا : دیکھیں ناں بے بے۔ توں آپے نیاں کر پئی مینیں نوں اوہ
گل کرنی چائی دی سی ؟

نورال : اوہ تے اے بڑھا ، ؟ کنولا ! تیں دی ادھرے
نال اونریں ہو جانان لے ،

سمیلا : میں سانوں تے کھر۔ کی لوڑ اے۔ پر میاں کدھر اے ؟
نورال : رب جانے کدھر دھن ہو گیا اے۔ پہلاں تے اک

گٹھے لگ کے حقہ پیندا رہیا۔ فیر جتئی نوں تیل لان ڈیہ
پیا۔ میں آکھیا لگ کھائے تے میرے دتے انج دیکھیا

جیوں ساہ پی لینا ہورے۔ آکھن لگا اک توں دوجی گل نہ
آکھیں۔ متے بڈیاں بھنوا بیٹھیں۔

سمیلا : پر گل کی ہوئی ؟

نورال : خبرے مینوں۔ میرے نال تے کوئی گل نہیں ہوئی تہاڈے
دچوں اسی کسے نے بے ابدی کیتی ہوئی اے۔

سمیلا: تینوں اکھیا اے ناں بابا ایہ حیدری کسے دڑھے چھوٹے
وا دھیاں نیں کردا۔

نوراں: بس رہن دے توں سارا دن اُدے دے ای مگر پارسا ایں۔
سمیلا: کئے مینوں کی لڑ اے۔ توں جان حیدری جالے میں تے
ایہیں سہ سجھانی گل کردا سی۔

نوراں: تے ہن کتھے چلیا ایں؟
سمیلا: چاچے کھرے دے جانا اے۔ پانی دیاں واریاں دندیاں نیں
نوراں: دیکھیں جے اوتھے تیرا میاں ہوئے تے گھرے آئیں۔
سمیلا: تے جے مینوں

نوراں: کوئی نیں تینوں کھان گیا۔ اکھیں آ کے گل سُن جا۔
سمیلا: اچھا بے بے۔ تے میری گل وی یاد رکھیں۔
نوراں: آہو یاد اے، یاد اے... جا ہن ماں صدتے۔
سمیلا: اچھا پر... جے کدھرے... پر بے بے توں آپے
ای سب کش... پر توں۔

نوراں: جا شاداٹھے... جا...

سمیلا: لگا ماں آں بے بے۔ (رُڑ جاندا اے)
(ٹھنڈی سواہ بھر کے۔ اپنے آپ نال)

مال : خبرے کدھر چلا گیا اسے میں تے ایس بندے دے دے روج
 دھارے دے رولیاں توں عاجت آ گئی آل۔ اوتوں رات
 پے گئی اے۔ خبرے کتھے ٹھیدے کھاندا پھردا ہو دے گا۔
 ادھنوں تے دین دی نیں دس وا۔ آپے اسی جانواں۔
 لہجان کدھرے۔ اینہاں منڈیاں تے کشت نیں کرنا۔ بس
 لڑائیاں کرنیاں اسی جاندے نیں۔

(مولو ٹاہلی تھلے اپنے آپ مال گلاں کرن دیا اے)

مولو : آہو۔ بس لڑائیاں کرنیاں اسی جان دے نیں۔ میں دی
 پرواہ نیں کردا۔ میں تے فقیر ہو جاں گا۔ پھتو شاہ دی قبر
 تے بہہ جاں گا۔ مینوں کی۔ منگدے پھرن کھانڈے پھرن
 پایا پوریا۔ ڈانگاں چک کے میرے دوا لے ہو گئے کلجک
 آ گیا کلجک۔ مینوں کی۔ ادھ کالے مزہ والی دی زل گئی
 نالے۔ ساریاں کتھے اسی صلاح بنائی اے۔ مال پتاں نوں
 دس دی اے۔ پت مال مال صلاح کر دے نیں۔ آہندے نے
 پیو نوں مار دیئے گل دڈھ دیئے۔ بدڑھا اے۔

روٹی کھاندا اے۔ ساڈی کمائی کھاندا اے۔ ساڈی روٹی
 کھاندا اے۔ مینوں کی.... میں منگ کے کھا لوں بٹریاں

وے بوسے جا بیٹھوں۔ پر انہاں گتیاں وے گھروں نیں کھاں
 انہاں آگے ستھ نیں ٹڈنا، بھکا مر جاؤں... بھکا مر جاؤنگا
 آہو۔ لڑائیاں کرے اے۔

ماں: (دوروں و اجاں دیندی آؤندی اے) مولو... وے مڑ
 وے کدھرے ہیں دی کہ نہیں۔

مولو: آگئی اے پھفاگٹنی۔ مہتھیں لاندی اے۔ پیری بھجاندی
 اے۔ میں سب جاندا آں۔ مہتھوں کش نیں بھلیا۔ سارے
 مل کے بہہ گئے نیں۔ آہندے نیں بڑھا ہو گیا اے۔
 مار دیو ڈانگیاں مار کے مکا دیو۔ ساڈی روٹی کھاندا اے۔
 ساڈی کماٹی کھاندا اے۔

نوریاں: وے مولو... مولو وے... ٹٹے وے رہا... مولو۔

مولو: میں نیں بولنا۔ نت دمارے دا جگڑا میتوں نیں جریا
 جاندا۔ میں پھتو شاہ دی قبر تے جا بہنا اے۔ گبروے

کپڑے کر لینے اے۔ کاسہ پھڑ لوں گا۔ پنڈ پنڈ منگدا

پھراں گا۔ ٹھٹھہ کردوں گا۔ سارے کہن گے۔ مولو پھکیر

ہو گیا۔ پھکیر تاں آپے اسی ہونا اے۔ انہاں گتیاں وے

منہ نیں لگنا۔ کالے منہ آلی نوں شکل نیں دکھانی۔ اللہ

نال نولانی اے۔ چٹا پھڑٹوں۔ منگدا پھردل۔

نورال: وے مولو (نیڑے آکے) کون اے؟

مولو: آہو۔

نورال: ایتھے آ بیٹھا ایں ٹاہلی تھلے۔

مولو: آہو۔

نورال: ناں پر ایتھے کیوں بہہ رہیا ایں۔

مولو: کیوں بُرا لگنا آں؟ تیرے پیو دی اے ٹاہلی؟

نورال: ناں میرے پیو دی اے ناں تیرے پیو دی۔ بس ایہہ

تاں ٹاہلی اے۔

مولو: مینوں دی پتہ اے۔ رہے راء ٹری جا میرے نال گل

نہ کریں۔

نورال: کیوں؟

مولو: بس تینوں اک داری کہہ دتا اے۔ جے مڑ کے مینوں بلایا

تے ویکھیں فیر میتوں بُرا کوئی نیں۔

نورال: رہن وے ہن بڈھے وارے سور متائی ٹوں۔

مولو: آہو تینوں تے پتاں وے مان نیں۔

نورال: کیوں نیں۔ تے تینوں نیں۔

مولو: میں تے اہنہاں سبھناں نوں گولی مارن نوں پھرنا آں۔

نوراں: رہندا ایں توں، دڈھا گولی مارن والا۔

مولو: توں روک لیوں فیر۔

نوراں: دے کش عقل نوں ہتھ مار۔ ایویں بڑ بڑ کرن ڈھیا ایں۔

مولو: توں جس شہ تے آئی ایں میں اورہ دی جاننا آں۔

نوراں: کیہڑی شہ؟

مولو: تینوں پتیاں دا مان اے۔ سینا۔ تے میں اوہناں نوں تیلے

سمبھنا آں۔ گلیاں وچ رُلن آ لے۔

نوراں: کیوں پر۔ اوہناں میں تیرا کی بگاڑیا اے؟

مولو: اوہناں میرا بگاڑیا اسی کش نیں۔ مینوں کوڑیوں کھوٹا

سمبھیا۔ میرے گھرتے قہجہ کیتا۔ میریاں جہیناں کل کے

بہہ گئے۔ مینوں گھروں کڈھیا۔

نوراں: فیرا دہو مورکھاں والی گل۔ کہنے تینوں گھروں کڈھیا اے؟

مولو: آ ویکھ لے۔ ایس ویلے کیہڑے محل دپج بیٹھا آں ویکھدی

ایں کہ نیں۔

نوراں: توں آپے اسی اٹھ کے ٹر آیا ایں۔

مولو: ٹھیک اے۔ میرا تے ڈماک کھراب لے۔ میں تاں اینویں

امی گھروں اٹھ اٹھ کے بھجوا آں۔

نورائیں: تے ہو رکی۔

مولو: آہو تیرے بھانے میں تے بھلا آں۔ بنا گلوں گھر چھڈ
کے آیا آں۔ ہے ناں؟

نورائیں: ناں امان مے مینوں تے نیں پتہ کی گل اے۔
مولو: آہو توں تے ہارڑی ایں۔ تینوں تے کسے دی گل داتہ نیں
نورائیں: لے ہے میں کوئی جھوٹ مارنی آں۔

مولو: تیرے دل تے گھرے فر پتہ لگتے۔ کسے دی لگی توں کون
جان دا اے۔

نورائیں: پر کوئی گل وی ہووے۔ میں کش کیا اے بھلا۔
مولو: ایوں ای اے۔ اک دن دی گل ہووے تے میں کش
دساں وی۔ تیں تے روج دھاڑے دی مشخری بنا چھڈی
اے۔ مینوں دھر بنا لیا اے۔

نورائیں: لے ہن ایوں سرا ای نہ چڑھدا جا۔ اٹھ چل۔
مولو: توں وی بہتی بک بک نہ کر۔ میں نیں آنا۔ سن لیا اے؟
نورائیں: پر میں پھگنی آں کوئی گل دی اے۔
مولو: ہچھا۔ آپ چکیاڑی پانویں۔ آپ پھوکیں تے پھپھوں بنا سوار

کے پچھن لگ جانویں کوئی گل دی لے بھلا پتہ نہیں تینوں۔
 نوراً: نے میں کوئی ادیا آں جو دل دے بھید سمجھن لگ پواں۔
 توں سدھی سدھی گل کر۔

مولو: مارھاں آج دل دھیان۔

نوراً: آج! آج تے کش دی نہیں ہويا۔

مولو: ٹھیک اے۔ تیرے سینے نے بھانبر پچھے تے فرپتہ لگے۔

نوراً: رب جانیں تیرا ڈاک پھر گیا اے۔ جاں میں اٹھی ہو گئی آں۔

مولو: توں کیوں اٹھی ہویں تیرے تے تن میں ڈانگھاں درے۔

ڈاک تے میرا ای پھر گیا اے۔ کلا جو ہويا بڈرھا جو ہويا۔

نوراً: گھرے چلنا اے کہ نہیں؟

مولو: تیرے! تیرے پتراں دے گھرے

نوراً: آہو۔

مولو: آہ پولا ویکھیا ای۔ ایہہ جاندا اے۔

نوراً: کیوں پر؟

مولو: میری مرجی — میں جیواں مراں تہانوں کی۔

نوراً: سانوں کیوں نہیں۔ جیویں تے روٹی مک دیتے۔ مریں تے

گورکھیں تے پیسہ لایئے۔ سانوں کیوں نہیں بھلا۔

مولو: لے فیر ایہہ گل یاد رکھیں۔ جے ہو یا شیر دا پتر تے گھرے
میں دی نیں پیر پاؤندا۔

نوراں: ناں پاتیریاں منتاں دی کون کروا اسے۔
مولو: ایتھے آ۔ کھول دے سارے بھید۔ سارے صلاح مشورے۔
نوراں: کیہڑے صلاح مشورے۔

مولو: جیہڑے توں تے تیرے پتر دل کے کرے جے۔ کسے بھرم
دچ نہ رہیں۔ تیریاں تنے جوناں نالوں تے مائی وی خگاآں۔
نوراں: رہ خاں توں وڈھا وریام۔

مولو: میرے مگروں جڈوں تیریاں جھولیاں بھرن لگ پین گے۔ اوہ وی
دیکھ لوں گا۔

نوراں: کیوں نہ بھرن گے۔ میرے پتر جو ہوئے۔
مولو: آہو بھرن گے۔ جویں میں تیرے نال دیاہ کر کے اپنی ماں دیاں
جھولیاں بھردا رہیا ایں۔

نوراں: تیری ماں تے سی ای نیت دی ٹھکی۔

مولو: آہ تے توں بڑی پھولاں بادشاہ جاوی دی دھلی ایں۔

نوراں: میری ماں دا ناں لیا تے میں ایتھے ای بیجا کمین لگ جاں گی۔
مولو: کر۔ کر۔ تینوں ہلک دا کون اسے۔ جیہڑی اک دچ ای شرم

نہ ہوئے ادھنوں کے اگلے پشلے دی کی۔

نورال: رہ دے دڑھیا شرماں دایا۔

مولو: میں آہناں بہتی بھوسے نہ چڑھدی جا۔ تیریاں شرماں تے آج
ای کھل گیاں سن۔

نورال: کیوں؛ تینوں کس میرا مہنا دتا سی۔

مولو: ہور جئے دی کوئی کسر رہ گئی اے۔

نورال: کں ہو یا اے مونہوں دی پھٹیں۔

مولو: تیرے بھانے کش ہو یا ای نیں — آہو تینوں کی توں
موجاں مان پتراں دی جوائی تے۔

نورال: کیوں؛ میرے پتراں تیرے کی ڈنگ ماریا اے۔

مولو: نیں ادھناں تے مینوں شاہ سلیمان دے تخت تے بہا دتا
اے ہے نا۔

نورال: بھارتاں پاؤنیاں نیں تے ایتنے بہہ کے پانی جا ٹاٹا بی تھلے

آفتاں نوں سنا۔ بھوتاں نوں دس۔ میں چلی آں۔

مولو: جا؛ تینوں کوئی بھان آیا سی۔

نورال: اے فیر صدق رکھیں۔ ساری عمرے ایتنے ای بیٹھا رہیں۔

مولو: اللہ دے حکم نال تیرے پتراں دے گھرے نیں آن لگا۔ ادھناں

تنتاں نالوں مے میں لے وی تگڑا آں۔

نورائ: میں کدوں آہنی آں پی توں اوہناں مال گھول کر کے دکھا

مولو: مال گھول باقی رہ گیا اے۔ آج دی گل بھل گئی ایں۔

نورائ: تینوں اک وادی آکھیا اے مینوں بھارتاں نہ پا۔

مولو: بھارتاں! شرم بھاریں نیں دکدی پئی آنے دی لے کے سلائی

ایدھر پھیر لئی نے سلائی اودھر۔

نورائ: دے کش عقل کہ ایویں چہرہ چہرہ کرن ڈیسا ایں۔ میں کی کیتا نے

مولو: میریاں اکھاں وچ دھوڑ پا سکئی ایں پر سادی مہدائی کولوں

ایہہ گل نیں ٹک سکدی۔

نورائ: کی۔

مولو: جو توں آج کیتا اے۔ شرم دا گھاٹا۔

نورائ: ہے نیرادہ ہو گل کش پھیں دی۔

مولو: توں اپنے دل وچ سجات پا کے دیکھ ایہہ گل کرن والی

سی بھلا

نورائ: کیہڑی گل۔

مولو: چہڑی توں آج کہ چھڈی اے۔

نورائ: میں آہنی آں میں کیتا کی اے؟

مولو: آج دوپہراں ویلے۔

نوراں: آہہ آج دوپہراں ویلے۔ مینوں تے گش دی یاد نہیں۔

مولو: تیتوں کا ہنوں یاد رہنا اے۔

نورا: (دوروں) بے بے... بے بے...

مولو: بے اوہ کتا فیر گرے ٹریا آندا اے

ماں: میرے پترنوں کتا کہیا تے دیکھیں فیر۔

مولو: کانہہ گا، کانہہ گا۔ مینوں کسے دا ڈر نہیں ماریا جاندا۔ کتا

سمیلا: (دوروں) بے بے... بے بے...

مولو: بے میرے فیرے آیا تے میں وتری مال گل وڈھ سناں گا

نوراں: وے توں رہنا ایں بھلا۔

مولو: جا اوہنوں اوتھے پراں کھیتروچ ای ڈک لے میں آج

خوبی کر دیاں گا۔ مینوں وی جاناں آں۔

سمیلا: بے بے... بے بے... نی بے بے۔

نوراں: آدنی آں لگی۔ کھلیں ایٹھے ای۔

مولو: جے اوہنوں ایٹھے ٹاہی تھلے لیا ئی تے میں آج دونوں مانواں

پتراں دا سیا پامکا دیوں — پچانسی پڑھ باوکی گا۔ پیر

تہانوں جیون دیاں میں رہن دینا۔

نوریاں: ٹھہر جا.... میں ہنسنے اور ہندی گل سن کے آنی آں —
آؤنی آں نوریا۔

سمیلا: کدھر ایں بے بے۔

نوریاں: کھاؤ جا لگی آنی آں۔

مولو: (اپنے آپ نال) ساریاں کٹھے سر رلائی اے۔ آہندے میں
بڈھے نوں مار دیو۔ گل وڈھ دیو۔ ساڈی روٹی کھاندائے
مینوں کی۔ میں پھنٹو شاہ دا ملنگ ہو جاں گا۔ بھگویں کپڑے
پالاں گا۔ میں انہاں کتیاں کول رہنا ای نیں۔ اللہ نال نولاں گا
چھٹا چپی بنا لاں گا۔ حوالداراں دے بوہے تے جا بہاں گا۔
دھار کڈھاں گا، ڈنگر سانجھاں گا۔ روٹی ملدی ریتو۔ کھانداریوں
پیراں مینوں سنیا بھیجا سی۔ مولو ایتھے آ جا۔ ساڈے کولے آ
جا۔ میں نہ گیا۔ انہاں کتیاں کول پیا رہیا۔ مینوں ٹھٹھہ کیسا۔
شرماں لاہیاں۔ سارے پنڈ راج میری پگ رولی۔ میں حوالداراں
دے بوہے جا بہاں گا۔ شہر جا کے مجوری کر لاں گا۔ منڈی
دچ پیٹے داری کر لاں گا۔ سیفا اوتھے اے۔ گاگو دی ہیکا۔
انہاں مانزاں پتراں نوں بے محبت کراں گا۔ منگدے پھرن گے
گلیاں دچ رلدے پھرن گے۔ میں شہر جا کے ہو کر لاں گا۔

اوسہنوں دلبے ہمیٹھاں رکھوں ادھسے پتڑاں نوں گھرک کے رکھوں
 میں میں ڈردا۔ میں میں ڈردا۔ میں میں تلی تے رکی پھر دا آں۔
 جیہڑی رات قبر وچ آؤنی اسے باہر میں آؤنی۔ مر جاں گا۔
 پر انہاں مانواں پتڑاں نڈن مار کے مراں گا۔ سولی چڑھاؤں گا
 مار کے مراں گا۔ میرے سینے بھانڈ پچھے ایہ اگ میکن۔ میں
 سمجھ لاں گا۔ بدلے نے لوں گا۔ میں میں ڈردا۔

توراں: توبہ میری اللہ توبہ۔ رب جلنے ایس بتر نوں کی ہو گیا اے۔
 —مولو میرے نال سدھی سدھی گل کر چلدا ایں گھرے
 کہ نہیں۔

مولو: اوہ کتا بے ایمان کدھر گیا اے۔
 توراں: تینوں بھالدا پھر دا سی۔ میں آکھیا توں جا میں آپے لہجہ کے
 لیاؤنی آں۔

مولو: مینوں کیوں بھالدا سی؟ میرے کولوں کیہڑے مریجے لینے سی؟
 توراں: رہن دے ہن اینیاں گلاں نہ کرسی جا۔ چل اٹھ۔
 مولو: بکتھے؛

توراں: گھرے ہو رہے کتھے؛

مولو: تینوں آکھیا اے۔ میں نہیں جاناں۔ آج آلی گل گروں تے میرا

تھاڑے گھر پر پاؤنا حرام اے۔

نورائ: کیہری گل مولا بشکاتوں تے ایویں نراج ہو بہنا ایں۔
مولو: آج ودپہراں دیلے۔

نورائ: آہو آج ودپہراں دیلے کی ہویا سی۔

مولو: جڈوں گاموں روٹی کھان آیا سی۔

نورائ: گاموں! اوہ پر اوہ تے ٹمک کھا کے چپ چپاتے چلا گیا سی۔
مولو: اوہ تے چپ چپاتے چلا گیا سی۔ پر میرے سینے تے جھانبر
مچا گیا سی ناں۔

نورائ: کیوں کی اکھیا سی اوس نے۔

مولو: اوس کی اکھنا سی توں جو سیں اوہدی جیتی — پیرھے
تے بیٹھی۔

نورائ: میں کی اکھیا سی؟

مولو: ٹھیک اے۔ تینوں گاہنوں یاد رہنا اے۔

نورائ: تال ایمان دے مینوں تے کش دی نہیں پتہ۔

مولو: جڈوں اوسنوں روٹی پاکے پی دیندی سیں۔

نورائ: آہو۔

مولو: میں دی تے کول ای سی۔

نورائ: آہو۔ پر نہیں کدوں کمرنی آں۔

مولو: تے توں کی کیتا اوس ویلے۔ تینوں شرم نہ آئی۔

نورائ: کس گلّوں؟

مولو: چلے آگے اوس وی کولی گانہ کیتی تے میں وی۔ توں پہلاں

ڈوئی بھر کے اودھی کولی دج پائی تے فیر میری دج۔

تینوں شرم نہ آئی۔

نورائ: کس گل دی شرم!

مولو: تیرا سہریاں آلا مولایک تے بیٹھا رہیا تے توں ساگ آلی

ڈوئی پہلاں اپنے پتر دی کولی دج پائی۔

نورائ: دے جا پڑاں۔ سنے گل کڈھی سو

مولو: لے گل دی کش نہیں۔ مینوں سب پتہ اے تہیں سارے

اک یک ہو کے مینوں بے ابد کرے ہے۔ میری رنجت

نہ ہتھ پاؤندے ہے۔ تے نا لے.....

نورائ: دے رہ توں دڑھا عجتاں والا۔ چل اٹھ دچوں گل دیکھو۔

مولو: اچھا تیرے بھانے ایہہ گل اسی نہیں۔ خیر کوئی دیر نہیں۔ جہن

ادبناں تیری چٹنی نہ ہتھ پایا اودوں پتہ لگو۔

نورائ: دے رب توں خیر منگ۔ ایویں بیٹھا رولاں طراں یوسے

لان ڈبیا ایں ۔ چل اٹھ ۔

مولو: تینوں آکھیا اے مینوں بلا نہ ۔ جا دفع ہو جا ۔

نورال: مولا بشکا کوئی عقل نوں سہتہ مار، کیوں تماشا دکھان لگا ایں ۔

مولو: تماشا، ملی تے میں گش کیتا ای نیں ۔ اجے تے میں چپ
کری بیٹھا آں ۔ میں دور دور پنڈاں دھج چھنج پا دینی لے ۔

تیرا تے تیرے پتراں دا گڈا بھد دینا اے ۔

نورال: بس کر ہن ۔ تیرا تے ڈاک کھراب ہو گیا اے ۔

مولو: توں تے بڑی وکیلاں دی دھی ایں ناں ۔

نورال: نیں مَنفناں دا پتر نے توں ای اوں ایں ۔

مولو: میرے ناں گش تانہ ٹانہ کیتی تے میں سر پاڑ پھڑوں گا ۔

نورال: دے تو رہنا ایں سر پاٹن والا ۔

مولو: میں آہناں ایتھوں دفع ہو جا ۔

نورال: مربڑاں مینوں کی لڑا اے تیریاں منتاں کرن دی ۔ ایتھے

ماہلی تھتے ای بیٹھا رہیں آپے گر جاں آفتاں تینوں سانجھ

لین گیاں ۔

مولو: تیرے نالوں جنگیاں نیں آفتاں ۔

نورال: بس فیرا ایتھے ای رہیں ۔ لے جے پیو دا پتر ایں تے مر

گھرے نہ آنویں۔

مولو: بے توں دی مینیں کتھے دی دھی ایں تے ایس گل تے کیم مین
 نورال: مینوں کی دتا ایں اپنی منہی تھتے ڈگوری پھیر۔ بلتیا بھیریا۔
 مولو: جا دفع ہو جا تینوں آہنا ایں۔ تیرا سر پاڑ ساں گا دھئی پسے۔
 نورال: دے بہہ۔ دھولی داڑھی بڑا دے طراں ددھدا ای جانال

ایں

مولو: دفع ہو جا کالے منہ آئیے۔

نورال: لے بہہ فیرا ایتھے ای۔ دڈھیاں اکھیاں والیا۔ تیرے دے
 کبیاں نوں میں مونہہ ای کدوں لانی آل۔ (دور ہوندی جاندی
 اے) میری آوندی اے جتتی تینوں بلان۔ میرے پتر
 کھلا نہیں مارے تیرے سر دچ۔

مولو: بس پہلاں ای گل متی ہوئی سی۔ صلاح بنائی لے۔ دے
 بل کے برے نوں مار دیو۔ جنا جا کڈھ دیو۔ بھوتاں آفتاں
 دے بس پا دیو۔ پر مینوں کی.... میں ایتھے رہنا ای
 نہیں۔ پالا دھئی جاندا اے۔ دوسن دیو۔ میں
 میں سواہ مل لاں گا۔ میں تے پھیر ہو جاں گا۔
 (آکر بولدا اے) گڈ کر لاندے نہیں،

آپے مینوں گدڑ کھا لین گے۔ گر جاں پاڑ سُن گیاں —
 اتہاں نوں کی۔ ایہ تے مینوں اگے ای مارن نوں پھرے
 میں۔ میں تے ہُن بس رب رب کرنی ایں۔ بھگویں کپڑے
 پالینے ایں۔

(جنوراں دیاں رنگ بنکیاں داجاں)

بس میں تاں اللہ نال لولا یعنی اے۔ گھرے اک کھونجے
 دپج بہہ کے اللہ اللہ کردوں گا۔ ساک سکریاں توڑ لاں گا۔
 کھونجے دپج مٹھنے ڈاہ لاں گا۔
 مولو: (داج دے کے گل سُن!)

نوراں: —

مولو: (ہوراچی) گل سُن — کدھر دنع ہو گئی ایں۔

نوراں: (دوروں) کیوں؟

مولو: اُراں آ — کھوتے سہی — میری گل سُن لے انجری۔

نوراں: (نیرے آکے) کی اے۔

مولو: لے آج تاں میں تینوں مانی دے دتی اے۔ ایدوں اگے

نیرے ابدی نہ کریں۔

نوراں: کیہڑی لے ابدی؟

مولو: جیڑھی توں ارج کیتی سی — میں تینوں اصلوں معافی
دے دتی اے۔

نوریاں: فیر؛

مولو: میں گھرے بہہ کے اللہ اللہ کر یا کر اں گا۔
نوریاں: اچھا فیر۔

مولو: فیر کی۔ تینوں مانی دے دتی اے۔ چل ہن۔ دیکھ گڈڑاں
کی کر لاٹا پایا اے میں تیرے پتر اں نوں دی مات
کر دتا اے۔

نوریاں: فیر ہن۔

مولو: میں گھر چل کے رب رب کر اں گا۔ تے تیرے نال گل کلام
نیں کرنی — چل ٹر —

نوریاں: میرے گھرے گھر ٹریا آ۔

مولو: آہو۔

داپنے آپ نال، پلاں گل متھ لیندے نیں۔ آپو دھاپی

یائی اے۔ اک رُسا ریندا ملے۔ دوجا منان آ جاندا اے۔

بیتوں کی ... میں تان پھیر ہو جاں گا — اللہ نال نو

لا لاں گا۔ — کتنی دنیا وچل کُش میں لُھدا —

میںوں کی میں تے بڈڑھا آں ۔ مارے اک پاسے ہو
 گئے نہیں ۔ ماں نوں نال رلا لیا اے ۔ صلاحواں کردے
 نہیں صلاحواں ۔ پڑیں بستی وچ رہنا ای نہیں ۔ گھرے
 وڑنا ای نہیں ۔

دگھر والی دے گھر بگر ٹریا جاندا اے

فیڈ آؤٹ

صوبیدار ضابطے خاں: ایدھر ہم کو فکر نہیں۔ سمجھ کر لوؤ۔ کوئی ہمارے
 پیچھے بنا کم نہیں کر سکتا — تم کو ایک واری ہول دیا کہ آڈر
 کے بغیر کسی چیج کو ہتھ نہیں لگا سکتے ہمارے پنڈا کی۔
 بلیڈا: اے یارا! میں کیڑھے ایہیں آگئے آں! میں دی تے سرکارو
 آڈر تے ای آئے آں کہ۔

صنا بطہ: جب ہم نے اک واری ہٹ بول دیا فیر سمجھ کر لوڈ تم کیوں
اُس کے پچھتے پے گئے ہو۔

بیلدار: لے ہن اسیں تیری گل مینے کہ اپنے صاب دی پچکے دت
نوں پھرے گئے آں بی سردار یا۔

صنا بطہ: سردارے کے ساتھ مت گل کرو۔ ہماری طوت شست رکھو۔
تم کو کس نے بولیا کہ آ کے ہماری ٹاہلی وڈھو۔

بیلدار: سرکارو آڈر اے۔ اسیں کوئی گھروں تے حکیمانہ نیں لے آئے۔
صنا بطہ: فیر تم نے سمجھ کر لوڈ سڈھا ہم سے یا ہمارے چوہدری سے
آ کر کیوں کاشن نیں منگیا؟

سردار: چوہدری گھرے ملیا ای نیں۔

صنا بطہ: تم مت بولو۔ بالکل آڈر میں رہو۔ نیں تو تم کو ایک کاشن
دے کے پریڈ کا آڈر لگ جائے گا۔ تم بولو!

بیلدار: سو بیلدار! اسیں کوئی چور نیں۔ میں آں مقدم نے آہ منڈا
اے ساڈے محکمے دا بیلدار۔ تے نال نیں دھاری دار کم کرن

آے۔ اسیں تے حکم دے.....

صنا بطہ: لمتی گل کی ضرورت نیں۔ سڈھی گل کرو۔ بالکل سیٹ! تم کو
کس نے ٹاہلی دھن کے لئی بولیا؟

بیلدار: اوئے بھلیا لو کا اسیں تے جانے آں بی ساڈے محکمے
دا آڈر اے۔

ضابطہ: تمہارے محکمے کا آڈر ہمارے پنڈ کی ٹاہلی پر کیوں لگ گیا۔
ایدھر سمجھ کر لوؤ— کئی پنڈاں کی نفی آباد اے۔
بیلدار: دیکھو ناں جی۔ ایہہ ٹاہلی اے راہ تے۔ نہ ایہہ ساڈی اے
تے ناں تہاڈی۔ ایہہ تے سرکاری اے۔ تے سرکار جنویں چاہے
کرے۔

ضابطہ: ہم نے سرکار کو تم سے ہٹا دیکھیا اے۔ بالکل کلوز میں ہو
کے گاڈ آنر بویا ہے۔ تم سچی سچی بات کرو۔
بیلدار: دیکھیں ناں صوبیدار۔ یاں تے توں ساڈی گل سن لے۔ یاں
پہلاں اپنی نمکائے۔

ضابطہ: چلو بولو۔ پر گل لمتی کرنے کی ٹرائی نہ کرو۔ تم بہت زیادہ ٹیم
خرچ کرنے لگ پڑتے او۔

بیلدار: عرض ایہہ اے۔ بی ایہہ ٹاہلی اے یار تے ایس نوں ...
ضابطہ: بار بار ٹاہلی (SICK REPORT) بل گئی اے؛ تمہاری
بات سمجھ کر لوؤ ہمارے کنٹرول میں نہیں رہ سکتی۔ بندھی گل
کرو، سٹیٹ!

سردار: بندھی نئے کرمی جاندے نیں۔ تہیں وچ
 ضابطہ: تم کو ایک دفعہ بول دیا ہے کہ بالکل سائیلنٹ رہنا اے۔
 چپ رہنا اے۔ غیر تم سمجھ کر لوڈ پیج میں کیوں ٹو کے۔
 بیلدار: توں ٹھہر جا سردار یا میں آپے گل کر لینا آں۔ دیکھیں ناں
 صوبیدار! بندیاں تے جنوراں طراں فصلاں تے رُکھاں نوں دی
 باریاں پے جاندیاں نیں۔

ضابطہ: تم سمجھ کر لوڈ کہ ایس ٹاہلی کو ہسپتال میں داخل کر دے
 جا رہے ہو؟ ہمارے ساتھ بندھی گل کر دایویں کنفلج
 مار کے بات نہ کرو۔

بیلدار: اے ہے جو رادری۔ رُکھاں نوں ہسپتال داخل نہیں کر دائی دا۔
 جے تے تھاں تے ای دوا دارو پھرک کے کم بن جاوے
 تے واہ بھلا نیں تے پٹ کے سٹ چھڈی دا۔

ضابطہ: بس۔ پلٹ ہو جا۔ ہمارے پنڈ کی ٹاہلی بالکل تنگڑی اے۔
 کوئی سک رپورٹ نیں دے رہی۔ تم فکر نیں اس کو ہتھ لگا
 گاتے ہم فیر ملٹری آلا طریقہ درت کے دس سکتا اے۔

بیلدار: ایدھی جڑ توں پے گیا اے نیو کیرا تے اندروں کھا لئی اے
 سیونک میں جے ایس نوں ویلے سر نہ وڈھیا گیا تے نشان

کرے گی۔

ضابطہ: فکر نہیں۔ ہم سب پنڈ کے بندے بالکل تیار رہتے ہیں۔ توپ
بندوق۔ برین سیٹیں کسی چیز کی فکر نہیں تم ہم کو ٹاہلی سے ڈراتے ہو
بیدار: اوئے بندیاں وانشکان میں صوبیدار۔ فصلوں تے رکھاں دے
نشکان دا ڈر اے ایہ روگ بڑا نامراد ہوندا اے۔ جے
کدھرے دوجیاں بوٹیاں نوں پے گیاتے ساری فصلوں کھرا
ہو جان گیاں۔

ضابطہ: فکر نہیں ہم سب دکھ مصیبت، ساری فٹیک سہہ سکتا ہے۔
پر ایس ٹاہلی کو کوئی سہتھ لگا دے ہم اس کے ساتھ لڑ کر پورا
برافونٹ کھول سکتا ہے۔ بس۔ پلٹ ہو باؤ۔ اک
دم سٹاپ کر دیو۔

بیدار: پر ساڈی گل وی نہیں۔

ضابطہ: فکر نہیں۔ ہم تمہاری گل بالکل نہیں سن سکدا۔ ہم صاب کو لکھ
کر ہو رچھٹی سیکش کراے گا۔ اور رفل نے کے ایس ٹاہلی
تتے پرا دے گا۔ کوئی ایس کا ایک پتر وی نہیں توڑ سکتا۔
بیدار: لے بی سردار یا۔ کرے گل۔

ضابطہ: سرداے کو منت گل کراؤ۔ بالکل ڈسپین سے باہر ہو کر بولتا

اے۔ تم خود ہمارے ساتھ نکل کرو۔

بیلدار: میں کی نکل کراں۔ میں تے کمری بیٹھا آں۔ بہہ جاؤ بی تسیں،
کیوں ایویں کھاوتے جے رکھ دیو کہیاں تے اک بناؤ، سقہ
دھرو۔ چوہری آدے کاتے نکل بنے گی۔

صاحبہ: چوہری آکے تم سب کی کٹ پریڈ بولے گا۔ ہم نے بھی اس
کو بلانے کے واسطے منڈا بھیج دیا ہے۔ ڈبل لگا کر گیا لے
لڑکا۔ چوہری آکر سمجھ کر لوؤ تم سب کو تھانے میں پولیس
کے حوالے کر دے گا۔ تم سب کو فکر نہیں چارج چھیٹ پر رکھ
دتا جائے گا۔ جے کر فیروسی تم نے ہمارے.....
گلو: جابطے کھاں... بائی جابطے کھاں (سانس پھولی ہوئی ہے)
میں گیا ساں۔

صاحبہ: بالکل جوان کے مانک ہو کر بات کرو۔ پھٹی ساہ بند کرو۔
اڈی ملی پنچے کھلے۔ موڑھے پیچھے۔ سینہ باہر۔
گلو: میں گھر گیا آں۔ بھجا آیا ساں۔

صاحبہ: جتنا تمہارے دل میں ہو بھجیا کرو۔ گھر کئے کر۔ فکر نہیں بالکل
بند کرو۔ گرائیں کی مانک سدھے کھڑو کر بات کرو۔
گلو: چاچا آندا اے تو چل تے میں لگا آؤنا آں۔

صالبطہ: تمہارے ساتھ دو کی مکرہی بنا کر کیوں نہیں آیا چاہا؟ تم
نے میرا سلوٹ کیوں نہیں بولیا؟

گلہ: میں تے آکھیا سی بائی جابلے کھاں بلاندا اے۔

صالبطہ: فیر کوئی فکر نہیں۔ چاہا خود بخود آکے سب کو چارج چھیٹ
پر رکھے گا۔ ٹاہلی و ڈھن والو! تم سمجھے ہو کہ نہیں۔

بیلدار: آ لین دیتو میاں چوہدی نول۔ اسیں بیٹھے آں سو بیدارا۔

صالبطہ: کتنی دیر میں ہمارے پنڈ کا افسر ایدھر پہنچ جائے گا؟

گلہ: اچھیرا

صالبطہ: چاہا ہمارے پنڈ کا افسر ہے۔ سب پیچ سمجھ کر لوڈ اس کے

چارج میں سے فکر نہیں جو آڈر بولے ہم اکیلا اس کو پورا کر
کے دکھائے گا۔

گلہ: آہندا سی دھار کڈھ کے آؤناں آں۔ سویرے سینہ ملی نہیں سی

تے ہن بالٹی لے کے بیٹھا سی۔ بس آؤندا اسی ہووے گا۔

صالبطہ: آواز دے کر اللہ دتہ... او اللہ دتہ... ایدھر دیکھو ہماری

طرف، سمجھ کر لوڈ سڈھا ٹاہلی دے تھتے۔

گلہ: ایدھر! اللہ دتیا۔ ایدھر ٹاہلی تھتے۔

دتہ: ہچیا شینت... میں اودھر دیکھی جاندا ساں... کی محل لے؟

گلو : آہ ٹاہلی وڈھن آئے نیں بیلدار ہو ری

دِتہ : ہیں ؛ کیوں کی گل اے شینت !

ضابطہ : فکر نیں اللہ دتیا ۔ تم بالکل اٹن شن ہو کے رہو ۔ ہم سب کو

سمجھ کر لوو پوری پوری سجا دلوا کے رہے گا ۔

دِتہ : پر گل کی اے ۔ شینت آہ تے مقدم ہو ری نیں ۔

بیلدار : سگڑا این بی اللہ دتیا ؛

دِتہ : آہو جی ، شینت میں تے سگڑا آں ۔ پر آہ کی گل اے جی ۔

کہیاں کھاڑیاں چکی پھردے جے ۔

بیلدار : ایہہ ٹاھلی وڈھن آئے ساں ۔

دِتہ : کیوں جی شینت ایہہ تے ساڈی ٹاھلی اے ۔ تے نالے ۔

شینت : ایہوں کیوں وڈھن گئے جے ۔ ایہہ تے کسے نوں کش

وی نیں آہندی ۔

گلو : گل ایہہ اے دتیا بی

ضابطہ : کوئی گل نیں اللہ دتیا ۔ ایہہ کسے کو کش نیں آہندی کوئی

ایں کو کش نیں آکھ سکتا ۔ جب ہم نے آڈر بول دتا تو کوئی

ایں کی طرف دیکھ وی نیں سکدا ۔

دِتہ : پر ایہہ وڈھن کیوں آگئے نے ؛ چودھری سہراں نوں کھرتی ہے

ضابطہ چوہدری ہواں کو کھر بول دتی ہے۔ میتہ کی دھار کڈھ کے
 آن ولے نیں سمجھ کر لوؤ۔ ہم کو — فکر نیں — چوہدری کا
 کاشن مل جائے گا تے ہم سب کو بند کرا دیال گے۔
 گلو: آہندے نیں ٹاہلی نوں کیرا پے گیا ہے تے نشکان ہون دا ڈر ہے۔
 ضابطہ ہمارے ہون سے کوئی نشکان نیں ہو سکتا۔ ہم پیسے کی ہو چھٹی
 لے سکا ہے۔ ٹاہلی کو پورا جکڑ بند کر کے سو سال تک کھڑی رکھ
 سکا ہے۔

بیلدار: اوس طراں کھڑی رکھن دا کوئی فیدا نیں ہو بیلدار۔ پتر سک جان
 گے۔ ٹاہنیاں سڑ جان گیاں، تے کیرا ساریاں بیلیاں بچ پے
 جاؤ۔ تے نشکان دونا ہو مگا۔

ضابطہ: ہم بالکل نیں ڈر سکتے — ہم بٹری کے نوجوانوں کو سمجھ
 کر لوؤ۔ دھوکہ نیں دتا جا سکتا۔

گلو: موٹی جیہا گل ایہ لے۔ بی بھانویں ساڈا سر وڈھیا جاوے
 اسیں ایں ٹاہلی دی اک ڈال دی نیں دھن دینی۔

بیلدار: ایسے وچ تہاڈا اسی فیدہ ہے۔

ضابطہ: ہم کو فیدے کی بالکل ضرورت نیں سمجھ کر لوؤ۔ ہم بے ٹکری
 کے ساتھ فیدے کو ٹھڈا مار سکتے ہیں ہماری ٹاہلی کے ول

اگھاں ٹڈ کے مُت دیکھو۔

سرِ رازِ گل اے جی بئی تئیں جو —

ضابطہ: تم چپ رہو، بالکل ہو کے۔

وَتہ: آہو توں چپ رہ شینت۔ پر میری اک عرج سی۔ اچھا فیر۔

جے چوہدی آگیا تے شینت میں تے سوچیا سی بئی ایس ٹاہلی

تھلے۔ ہچھا کھر۔ میں گل ای نہیں کروا۔

گلو: گل کدی آ۔ ورنہ دیا۔ اسیں جو کھلوتے آں بھڑیا۔ اپنے

بغڈ ورج دی ڈرن ڈیہہ پیندا ہیں۔

ضابطہ: فکر نہیں دتیا۔ جو کش تمہارے دل میں اے۔ سب اک دم

رپورٹ بول دیو۔ ہم اک اک کے ساتھ تمہارا فرنگ کھول

دے گا۔ تھاں تھاں پر تمہارے ساتھ ڈیفنس لگائے گا۔

وَتہ: ہچھا۔ پر شینت۔ میں آکھیا ہی — کدھرے کوئی نراج نہ

ہوئے میاں اللہ بٹکے نراج جو جاندا سی تے فیر میں شینت۔

تے نالے گل ایہہ اے بئی انہاں نوں آکھو ایہہ ساڈی

ٹاہلی نہ وڈھن۔ اسیں ایسے ہیٹھاں۔ شینت جوانی دے

تے وڑھے کڈھے نیر۔ تے نالے اسیں آپے ای...

اسیں نوں اپنے ہتھیں... شینت اپنے ہتھیں لایا اے

تے اودوں حدوں

چوہدری: ایسی شاداشے۔ ایتھے تے مار کے رونقاں لگ ریاں نیں۔

کیوں بئی مگرے جے تے نالے توں کدھر پتر دیتا۔

کیارے موڑ آیا ایں۔

دثتہ: سارے کیارے بھر کے آیاں شنت تے نالے پٹھے دی کتر

آیا ساں۔

چوہدری: اوئے نیں ریاں ساڈے پتر دتے دیاں۔

ضابطہ: چاچا۔ تم فکر نیں دتے پتر کو گولی مارو۔ پہلاں ہمارے ساتھ

پچھو کہ تم کو کیوں تکلیف دتی۔

چوہدری: دس دس۔ محکم کر۔

ضابطہ: ایہ ساری نفری، سمجھ کہ لوو تم کو دس ریتی لے ناں چاچا۔

چوہدری: آہو۔ کیوں نیں۔ انہاں سب کو لستی پانی۔ کوئی روٹی، کوئی گڑ۔

ضابطہ: چاچا۔ فکر نیں۔ انہاں سب کو اک لین پرچ کھڑا کر کے گولی مار دیو۔

چوہدری: کیوں کیوں۔ کھیر سلا لے۔ کپہرجیاں گلاں کرناں ایں جابطیا۔

گلو: چوہدری ایہ اسی اونے بندے جیڑے ساڈی ٹاہلی وٹھن آئے نیں۔

چوہدری: ٹاہلی! ساڈی! ٹاہلی!

ضابطہ: بالکل ایں ٹاہلی کے آپر سوئے شست لگا کر کھڑے سی۔ ہم

پنڈ کا راونڈ لگا کر ایدھر پہنچ گیا۔ جسوسی ٹھہرائی۔ پتہ لگیا کہ ہماری
ٹاہلی کو وڈھن لئی آئے ہیں۔ فکر نہیں ہم نے اسے دقت گلو
کے بہتہ تم کو کاشن دے دیا۔

چوہدری: میں گل نہیں سمجھتا۔

بیلیدار: عرج ایہ اسے جی امیں محکے وٹوں آئے آں۔ صاب دُورے
تے تہاڑی ایہ ٹاہلی دیکھ گیا سی تے نمبر نشان کر گیا سی۔

چوہدری: ٹھیک

بیلیدار: ایہدی جڑ نوں پے گیا اے ٹیسو کیرا۔ لہندوں ہو گئی اے پول۔
چوہدری: اوہ تیرا بھلا ہو جائے۔ اُنج لگدی نیں۔

سردار: او جی گل ایہ لے ہی.....

ضابطہ: تم بالکل چپ رہو۔ اک دم مالٹ کے رہو۔ تمہارا گرائی بات
کر لئے اے۔

بیلیدار: توں چپ رہ اوے سردار یا — مہن خطرہ ایہ لے چوہدری

جی بی کیڑے وچ ہو گیا اے وادھاتے فصلاں نوں نشان

دا ڈر لے۔ آسے پاسے دے دوسے رُکھ دی مالے جان گے۔

چوہدری: تے کوئی دوا دارو چھڑ کو کوئی ٹک دے کے ایہک وچ دھوڑا کھرو۔

بیلیدار: ایہ نئی ہو سکدا چوہدری جی۔ ایہ تے وڈھی جاوے گی۔

ہیٹھوں جڑاں کدھاں گئے تے اہناں اتے دوا چھڑکاں گئے
 جہاں چہ اک اک کیڑا نہ مرے گا۔ ایسے ایتھوں میں ہنا۔
 چوہدی: تے جے ایسے ایہہ سے آسے پاسے پکا پھرش بخہ دیئے نیر۔
 بیلدار: نیر دی کش میں ہو سکدا۔ ایہہ تے بس راکو ای دارو لے۔ بی
 ایہوں مڈھوں وڈھ دیئے۔ دوا پا کے لویا بھر دیتے تے نیر
 سال بھرتیکر ایتھے کوئی رکھ نہ نیجیے

صاحب: تم دو جے رکھ کی بالکل بات مت کرو۔ ہم ایسے ٹاہلی کو ایتھوں سے
 بالکل نہیں ہلا سکدے سمجھ کر لو۔ ایہہ ٹاہلی ہم کو اپنی جان سے زاہ
 ہے فکر نہیں۔

بیلدار: ایہہ تے چوہدی صاب۔ آپ سوچ سکدے میں بی ٹاہلی دا رہنا
 چنگا اسے کہ وڈھیا جانا

وٹہ: جی میں تے آہنڈا بی شینت۔ ایہوں رہن اسی دیو۔ سانوں تے ایہہ
 ٹاہلی مانواں ورگی اسے۔ ایہدی چھتر چھانوں ہیٹھ کھید کے ایہہ
 ہوئے آں۔ تے جی شینت ہے دوا دارو نال کھا جاوے
 تے میں نوکر آں... میں نیر سارا دن دوا پاندا رہیا کران گا۔

بیلدار: میں میاں ایہہ نہیں ہو سکدا۔ ایہہ روگ ای ایسا لے بی دھرتی
 وے ہیٹھوں ہیٹھ بوٹیاں دیاں جڑاں کھان ڈیہہ پیندا اسے۔

گلو: کھانڈا لے تے کھاوے پیا، اسیں ٹاہلی نیں دڈھن دینی۔ ایہہ ساڈی
 بھرگ لے ایہدے پرح ساڈی جان لے۔ ساڈیاں سدھواں نیں۔
 ضابطہ: ہم، فکر نیں صاب کو بول کر ایک مہینے کی اور چھٹی منگوا سکتا لے۔
 ہمارے جیونے جی کوئی ایس کی طرف دیکھ دی نیں سکدا۔

بیلدار: توں تے بیاناں ایں صوبیدارا توں کیوں ایویں
 ضابطہ: نیں ہم بالکل سیانے نیں۔ فکر نیں۔ بغیر سیانپ کے ہم سدھی
 طراں محل کرتے ہیں کہ کوئی اس کو ہتھ نیں لا سکتا۔
 گلو: جے کسے ایس نوں ہتھ لایا تے فیریاں اوہ ہے تمہی تے یاں ہیں
 ہے نیں۔

ضابطہ: جے تمہا لے میں ہمت لے۔ مورال ہے تو اگے دودھ کے دیکھو۔
 ہم چاچے کا کاشن اڈیک ریے تھے۔ اس نے تمہا لے سامنے آڈر
 لے دتا اے کہ بس مت۔

دنتہ: ناں جی بی میں تاں اپنا بی مشیت جے صلح صفائی نال ایہہ ساڈی
 کرماں آلی ٹاہلی بچ جاوے تے چنگا اسی اے۔

گلو: توں دی کش بولیں ناں چاچا۔
 چوہدری: میں کی گل کراں پترا۔ ہن سب کش تہاڈے سامنے اسی لے ناں۔
 ضابطہ: ہم نے اک داری بول دیا کہ سب کہیاں کلہاڑیاں، گینتی پھوڑے

جگ کے لے جاؤ۔

سسرارہ: پر جی اک گل ہو رہا.....

ضابطہ: بالکل خاموش۔ تم سے کتنی داری بویا اے کہ بیچ میں مت بولو۔

بیلدارہ: اسیں تے حکم دے بندے آں جی۔ نہ دڑھن دیو گے تے

اسیں صاب اگے جا کے عرج کر دیاں گے۔

وتہ: میں کہا چاچا شینت توں اسی گل کر کوئی۔

چوہدری: اوئے دتیا میں کی گل کرن لے پتر تیں مالک جے۔ جو مل تے آوے کرے۔

وتہ: میں تیں تیرے ہونڈیاں اسیں پنڈ مالک کوئی نہیں ہو سکدا شینت۔

تے نالے توں ساڈا بھرگ جواں۔ جوہں حکم دیوں۔

چوہدری: دتیا میرے کو مل کُش بویا نہیں جاندا۔

وتہ: دیکھیں ناں بی ماہیہ ٹاہلی ساڈے نال جی تے نال دودھ دی رہی

تے فیر شینت ابدا پھر ایناں دودھیا بی ماہیہ بہن نہ رہی تے

سانوں مال جیہی لگن لگ پئی۔

گلو: پنڈ دیاں کڑیاں ایٹھے پیٹکاں پایاں۔ مٹھیاں مڑیاں بجایاں

پر تھیا جڑیاں تے بھرگاں فینصلے کیتے۔

وتہ: اسیں مرجانا شینت چوہدری۔ پر کسے توں ایہدے ول دیکھن

میں دینا۔ تے فیر نالے... میں کوئی شینت پاڈی تے نہیں ملدا۔

پر جے کسے ایس ٹاہلی نوں ہنٹھ لایا تے میری لوتھ توں لنگھ کے
لاوے گا۔

گلو : گل کر چاچا ایس چپ وٹ کے کیوں کھلو گیا ایس؟
وتہ : تینوں ایس ٹاہلی نال شینت ساڈے ورگا پیار نہیں رہیا۔ جے شینت
چاچا کدھرے تیریاں سدھراں ایس ٹاہلی نال مہنیاں مہندیاں چاچا
تے توں گل جرور کروا۔

صاحبہ : او فکر مئیں۔ چاچا بڈھا ہو رہیا اے۔ ایس کو کسی گل کے ساتھ محبت
مئیں رہی۔ کاشن دینے میں دیر کر رہیا اے۔

گلو : چاچا جے کدھرے ساڈی طراں توں وی ایس ٹاہلی نفلے کھیڈیا
مہندوں تے رنج کھلو نہ جاندوں۔

صاحبہ : فکر نہیں سمجھ کر لوؤ۔ تم سب دھاڑی دار اس بات کو سن لو کہ
بن منٹ کے اندر اندر ایس ٹاہلی سے پرے ہٹ جاؤ نیں تو
ہم پوجیشاں لے لاں گے۔

بیلدار : کے بی ایہہ چنگی جو راوری اے۔

وتہ : چاچا کیوں چپ وٹ گیا ایس شینت؟ ایہہ ساڈی ٹاہلی اے۔
ساڈے پنڈوی وہی اے تے نالے شینت... چاچا — ایہہ۔
تینوں یاد اے بی کڑیاں اپنے پیڑے ایہہ نال ٹنگ کے

گدھا پایا تے گھروں آیتھے بینیاں پھڑیاں۔ خیر ثنیت...
 چاچا مولو جدوں دی نراج ہویا ایہدے تھتے آکے بیٹھا۔ جیتیاں
 ایہدے بیٹھاں ڈھکیاں۔ تے فیر شہروں موڑاں آکے لنگھتے
 ایتھوں دی ہوکے۔ تینوں ثنیت ایہدے نال پیار نہیں رہیا۔ تیری
 کش لگدی جو نہیں خجے توں ایہنوں پچھا سمجھا۔ ایہنوں اک بے طوی جیہا
 رکھ نہ سمجھا تے فیر ثنیت... چاچا۔ میری عرج دی سن دا ایں۔
 چوہدری: ایہہ ٹھیک اے بی میرا ایں ٹاہلی نال کوئی رشتہ نہیں۔ مینوں ایہدی
 ایڈی حُب نہیں۔ پر اک گل جردر اے بی۔ کدے ڈونگھیاں وہناں
 وچ پئے کے کلم کلا ایتھے ایہدی پھر چھاں بیٹھاں پھرے دیئے
 کدھدا رہیا آں۔

ضالطہ: فیر سمجھ کر لوڈ تم اک دم چپ کیوں ہو گیا۔ چاچا۔ ہمارے ملٹری
 آئل کے ہوتے تم کاشن بولن سے کیوں ڈر گیا؟
 چوہدری: گل ایہہ اے جابیطا، جے ایہدے وچ تہاڈا تے سارے پنڈ
 دا... پر (چپ ہو جاندا اے)

ضالطہ: پوری گل کے ساتھ اپنی پوجیشن دتو چاچا۔
 چوہدری: میری کاہدی گل اے۔ مینوں اک قصہ یاو آگیا۔ — بڑے
 ورھیاں دی گل اے۔ شہر دے اک ٹیٹے کھستے محلے وچ اک

بڑھی تے ادھی کل دھی دسریاں سن۔

وتہ : تے ثنیت چا چانوں گل نیر کر لیں۔

چوہڑی : کڑی دچاری سارا دن سوئی دھاگائے کے کپڑے سیوندی مندی

تے شام نوں جیہڑی پولی ڈھیلی بن دی، ادھے ہل مانواں
دھیاں دیلا کڈھ لیندیاں، دچاریاں دے کوٹھے دی چھت دھے

پئی سی تے بوٹاٹ گیا سی۔ کدے کم مل جاندا تے کدے دو دو

تن تن دمارے ٹھکیاں اسی لنگھ جاندا۔ اوتھے اسی اک مجور

دی رہندا سی۔ منڈی مچ پتے داری کردا سی، تے کدے کسے تھڑے

تے کدے کسے پڑی تے سوں رہندا سی۔

صاحبہ اچا چانم کدھر کی بات کدھر لے گیا ہے۔ ہم ان ساریاں کو انھنوں

مار مار کے کڈھ سکتا ہے کلا تم پتے دار کی بات نہ کرو۔

چوہڑی : اوس پتے دار نے اک داری اوس کڑی کولوں گرتہ سوایا تے انج

مانواں دھیاں نال ادھی جان پھان ہدی۔ اک داری کسے

بھاگاں آلی نے اوس کڑی نوں چپی بوشکی دا کڑتہ سیون لئی کپڑا

دتا تے چوانی پہلاں ادھے ہتھ تے رکھ دتی ہی سویر تیکر کڑتہ

تیار ہوئے۔ کڑی دیوا بال کے کم تے بہہ گئی۔

وتہ : بچھا تے ثنیت۔ چاچا۔ اسیں انہاں نوں ٹور دیے۔

چوہدری: کم کردیاں کردیاں، نیندر دا جھوٹا جو آیا تے کڑی دی انگل وچ

سوئی وچ گئی۔ رت داتیکا نکلیا تے گئی سپید بوسکی تے
ڈگ پیا۔ تہانوں پتہ اے بی لڑے توں رت دا دالہن

جاندا۔ فیر بوشکی توں، کڑی وچاری تھر تھر کنبن ڈیہہ پئی کھونجے

وچ ماں سستی پئی سی۔ پہلاں سوچیا اوہے نال گل کرے، فیر

دل وچ آکھن لگی، اوہے نال گل کر کے کی بنے گا۔ پٹاری

کھول کے رت دھاگا کڈھیا، نئے رت دے بجے تے پھل

کدھن ڈیہہ پئی۔ بانگ توں پہلاں پہلاں گرت تیار ہو گیا۔

جتنے ہو لگا سی او تھے لال رنگ دا اک جھوٹا جیا پھل لہک

رہیا سی، گل لمی اے، پر قصہ اپنا امی اے۔ بھی اوس کڑی

دی ماں رب نوں پیاری ہو گئی۔ تے اوہ وچاری جوانی دا بھار

سول موڈھیاں تے دیکھ کے تھر تھر کنبن لگ پئی۔

ضابطہ: فکر نیں ہم سب کی مدت کر سکتا اے۔ ہم اوس کڑی دا

سرکاری وظیفہ گوا سکتا اے۔ تم فکر نہ کرو۔ سب ٹھیک ہو

جائے گا۔ پر ایدھر ان ساریاں کو سمجھ کر بود۔

چوہدری: رب نوں ایویں امی منجور سی۔ اوس کڑی داتے پتے دار

دا ویاہ ہو گیا۔ تے اوہ شہر چھڈ کے اپنے ایس پنڈ دے

نیرے امی چک بیالی وچ آگئے۔ پئے وار کسے دابیری لگ
 گیتے اودھی گھر آلی اپنے خوند دی ہر طراں خدمت کردی رہی۔
 دتہ: پر شینیت چاچا۔۔۔ ایس ویلے۔۔۔ آہ میں عرج کردا آں بی
 ماہی دی کوئی پھکر کریں تاں۔

چوہلی: نیر کرے تے بے آباد جہیناں ملن لگ پیاں تے انہاں
 دونوں جیاں نے دن رات اک اک کر کے چار مربعے تیار کر لیے
 پہلاں کم بڑانی سی۔ نیر رب دی مہربانی تے کڑی دیاں ادھی
 ادھی رات دیاں دعاؤں نال ہار لگ گئی۔ اللہ دی مہربان ہو گئی۔
 کنکاں پٹیاں، سٹیاں وچ دانے پئے گئے۔ پر حکم رب دے
 اگے کسے دا دس نہیں چلدا۔ اوس کڑی نوں اپنے کھیت وچوں
 اک دانہ کھان دا حکم دی نہ ہو یا۔ رب نے اوہناں فے گھرے
 اک دھی دتی۔ بالڑی دونقاں لے کے آگئی، پر اودھی ماں نہ پیج
 سکی۔

بیلدار: ماں جی، اوس دے حکم توں بناں پتر دی نہیں ہل سکدا۔ رنگ
 نہیں بے پردا ہ دے۔

چوہلی: اودھ مجبور پتے دار میں ساں پتر دے۔ تے اودھ کڑی کپڑے میون آلی
 میری گھر آلی سی، تہاڑی چاچی، تے بالڑی تہاڑی بہن تھیں۔

صاحب: چاچا تم نے ہم کو پہلاں کیوں نہ بولیا۔ ہم چاچی کے لئے جان
لڑا سکتے سی سمجھ کر لو۔

چوہدری: توں تے اودوں ایانا میں پتر۔ لالے نیاج دے موڈیاں تے
بیٹھا رہندا میں۔

دقت: تے فیر شینت چاچا ... سانوں تے پتہ ای نہیں سی ہئی ...
چوہدری: تے ایہہ ٹاہلی اوسے لائی سی۔ آہندی ہندی سی میرے
گروں ایہدی چھاں ہیٹھاں بھیا کریں گا۔ چوہدری، تے مینوں یاد
کریا کریں گا۔ میں اوس کرماں آلی دے پچھوں آؤندا رہیا۔ ایہے
ہیٹھاں بیٹھ کے دکھ سکھ کروا رہیا۔ تہانوں ایہے ہیٹھاں
ہدیاں ویکھ کے باگو باگ ہوندا رہیا۔ تئیں پتر جے۔ تے
جے تئیں آہندے جے مینوں ایس ٹاہلی نال پیار میں۔ تے
میریاں سدھراں ایہے نال بنھیاں میں۔ تے فیر تہاڈی مرجی
پتر جو ہوئے، جو آکھو سچ اے۔

گلہ: چاچا ایس کسے نوں ایس ٹاہلی دے نیڑوں دی نئیں لگھن دینا۔
ساڈا سر بھانویں وڈھیا جاوے پر ایس ایہے اتے کسے
نوں گہاڑی چکن میں دینی۔

بیلدار: ایس چاہے نوکریوں لہہ جانیے۔ ایس ٹاہلی نوں ہتھ میں

لاؤنا - چلو ہی پرت چلو -

چوہدری: ایہ گل نیں، میرا پنڈ پہلاں تے میں پھپھوں۔ ساڈیاں پٹیلیاں
تے پھسلاں پہلاں تے ساڈیاں جاناں تے سدھراں پھپھوں۔ جے
ایہدے نال پنڈ نوں نشکان اُپڑوا اے، تے ایہ ٹاہلی اُتھے
نیں رہے گی۔

دوٹہ: چاچا میری عرج سُن لے۔۔۔ میں شہیت تینوں کدے پھریش
نیں پائی۔ میرے ہتھ بندھے دیکھ لے۔

چوہدری: دتیا، میں سمجھاں گا تہاڈی چاچی اودوں نیں آج مری اے۔
تے پتر اگے پیچھے سل سہنا اسی پیدا اے۔ تو جی کرو بسم اللہ
بیلدار: سانوں بھانویں وڈھ سٹ چوہدریا۔ اسیں پس رکھ تے ہتھ نیں جکنا۔
چوہدری: جے تیس نہ چکوکے تے میں مر گیا آں کھلا، اُراں پھراؤ مینوں
کوتاڑا۔ ایدھر دیو۔

دوٹہ: چاچا میری عرج کس لے۔

گلور: ایہ ساڈی ماں لے چاچا۔ ساڈی جڑگ اے۔ اینوں دھویا
ضابطہ: چاچا بکر نیں پہلاں تم ہم سب کو مار دیو۔ فیرا پس ٹاہلی کے
ساتھ مورچہ لگا دیو۔

چوہدری: ہے ماں بے نقوت، ادے اُراں مینوں پھرا اوئے۔

وے اوئے بیدارا مینوں کو ہاڑا ، اُراں پھڑا ، اوئے نہیں
 مینوں یایاں میں ۔ آؤ اوئے مُنڈیو ۔ ہے آہ لوڈ ۔ بسم اللہ
 دی برکت ، اللہ تیری یاری ، حوصلے دین آلیا تیرا ہی آسرا
 بسم اللہ ۔

(فیہ آؤٹ)

